

11 januari 2021

TOEKOMST VAN OUDERENHUISVESTING OP AMELAND

EEN ONDERZOEK NAAR DE WOONWENSEN EN VERHUISGENEIGDHEID
VAN 50-PLUSSERS OP AMELAND

STEVEN BULTS
BUREAU NOORDERRUIMTE, HEALTH SPACE DESIGN
Hanzehogeschool Groningen

Toekomst van ouderenhuisvesting op Ameland

Een onderzoek naar de woonwensen en verhuisgeneigdheid van 50-plussers op Ameland

Auteur:	S. Bults
Studentnummer:	359645
Klas:	FV4AS
Inleverdatum:	11 januari 2021
School:	Hanzehogeschool Groningen
Instituut:	Instituut voor Future Environments
Studierichting:	Bachelor Facility Management FiB VT
Studiejaar:	4
1 ^e beoordelend docent:	F. Hendriks
2 ^e beoordelend docent:	A. Bijlsma
Bedrijfsbegeleiders:	S. Lechner & A.D. de Vries
Vertrouwelijk:	Ja
Aantal woorden (H1 t/m H7):	10257
Osiriscode:	FMVB18GRA

Voorwoord

Voor u ligt mijn bachelor scriptie ter afronding van mijn vierjarige studie Facility Management aan de Hanzehogeschool in Groningen. Het afstuderen ging dit jaar anders dan anders. Fysieke aanwezigheid was niet mogelijk door het coronavirus. Deze pandemie schreeuwde om creativiteit om alsnog de scriptie te kunnen schrijven. Het afstuderen is voor mij een zeer leerzaam proces geweest waarbij ik de vaardigheden en kennis die ik tijdens mijn studie heb opgedaan in heb kunnen zetten.

Het schrijven van mijn scriptie op afstand was niet mogelijk geweest zonder de steun van mijn onderzoeksgroep, familie en vrienden. Thuiswerken vraagt veel energie met name als iedereen in je gezin thuis moet werken. Als eerste wil ik graag Annie Leijenaar bedanken voor haar visie en inzet in dit project bij de gemeente Ameland. Annie heeft mij geholpen om de opdracht helder te krijgen en in gesprek te gaan met de gemeente. Daarnaast wil ik graag alle onderzoekers werkzaam bij bureau Noorderruimte bedanken voor hun inzet. In het bijzonder: Steven de Boer, voor de zeer welkome feedback op mijn stukken, Stefan Lechner en Otto Lussenburg voor hun professionele visie op het onderzoek en Emma Toussaint en Berber Vonk voor hun kritische blik op de resultaten van dit onderzoek.

Als laatste wil ik graag de medewerkers van de gemeente en de Waddencampus bedanken. Andre-Douwe de Vries, Ayla Schildkamp, Marijn Oud en Sigrid Roep. Zij faciliteerden het onderzoek en maakten het voor ons mogelijk om toch twee nachten op het eiland te verblijven. De expertise en professionaliteit die zij konden bieden waren ten zeerste welkom bij het schrijven van dit onderzoek.

Ik wens u veel leesplezier toe.

Steven Bults

Winsum, 11 januari 2021

Managementsamenvatting

De vergrijzing is een landelijk probleem en komt er in razend tempo aan. De babyboomgeneratie loopt tegen de bejaarde leeftijd aan. Hierdoor ontstaat frictie op de woningmarkt. Daarom is het voor de gemeente Ameland belangrijk om te weten wat nodig is om deze frictie weg te nemen en de ouderenhuisvesting toekomstbestendig te maken. Tevens is de gemeente via de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) verantwoordelijk voor de ondersteuning aan ouderen. Naar aanleiding van bovenstaande informatie is de volgende centrale onderzoeksvraag opgesteld: *“Hoe kan de gemeente Ameland met haar woonbeleid inspelen op de naderende vergrijzing en stagnatie van de doorstroming van ouderen in haar woningmarkt?”*

Om antwoord te kunnen geven op de centrale onderzoeksvraag, is kwalitatief onderzoek verricht. Er is gebruik gemaakt van een schriftelijke enquête om inzicht te krijgen in de wensen en behoeften op het gebied van huisvesting. Dit onderzoek richt zich op de personen van 50 jaar en ouder woonachtig op Ameland. Naast de schriftelijke enquête is gebruik gemaakt van interviews als onderzoeksmethode.

De resultaten van dit onderzoek zijn vergelijkbaar met informatie uit de literatuur. In de literatuur is te lezen dat veel ouderen honkvast zijn. Hoe hoger de leeftijd, hoe honkvaster. Dat wordt bevestigd in dit onderzoek. De 50-plussers op Ameland zijn (zeer) tevreden over de huidige woonsituatie en daarmee is het overgrote deel van de respondenten niet verhuis geneigd. De verschillen tussen de huidige en toekomstige ouderen zijn klein. De huidige ouderen geven aan iets minder tevreden te zijn met de huidige woning. Dit zou wellicht te maken kunnen hebben met het feit dat voor de huidige ouderen een drempel op den duur toch erg vervelend kan worden.

De belangrijkste conclusies van dit onderzoek richten zich op het woonbeleid van de gemeente Ameland. Om het woonbeleid af te stemmen op de ouderen en stagnatie op haar woningmarkt (deels) weg te nemen, zijn een aantal punten belangrijk:

- Bouw in het centrum, nabij belangrijke voorzieningen;
- Zorg dat er voldoende woningaanbod is;
- Woningaanbod moet zowel in het lage als het middelste segment zijn;
- Realiseer gelijkvloerse woningen;
- Bouw het meest in Nes;
- Realiseer woningen met een woonkamer van minimaal 25 vierkante meter;
- Realiseer woningen met kleine tuin, en één tot twee slaapkamers;
- Bouw woningen die volledig voldoen aan de woonwensen van ouderen.

Alleen als de gemeente bovenstaande punten meeneemt in het woonbeleid zal frictie op de woningmarkt kunnen worden weggenomen. Al dan niet helemaal.

Inhoudsopgave

VOORWOORD	2
MANAGEMENTSAMENVATTING	3
INHOUDSOPGAVE.....	4
HOOFDSTUK 1: INLEIDING	7
1.1 CONTEXT, AANLEIDING EN OMSCHRIJVING ONDERZOEK	7
1.2 DOELSTELLING	8
1.3 AFBAKENING	8
1.4 LEESWIJZER	8
HOOFDSTUK 2: ONDERZOEKSVRAGEN	9
2.1 CENTRALE ONDERZOEKSVRAAG	9
2.2 DEELVRAGEN	9
2.2.1 Verantwoording deelvragen	9
HOOFDSTUK 3: THEORETISCH KADER.....	10
3.1 KERNBEGRIPPEN	10
3.2 RELEVANTE THEORIE EN MODELLEN.....	11
3.2.1 Woonwensen ouderen gemeente Nijmegen.....	11
3.2.2 Doorstroming van ouderen op de woningmarkt.....	11
3.2.3 Verhuismotivatie.....	11
3.2.4 Samenvatting.....	13
3.3 SCHEMATISCHE WEERGAVE ONDERZOEK.....	14
HOOFDSTUK 4: METHODIEK	15
4.1 TYPERING ONDERZOEK	15
4.2 OPERATIONALISATIE VARIABELEN.....	15
4.3 ONDERZOEKSPOPULATIE	15
4.4 DATAKENMERKEN	15
4.5 ONDERZOEKSMETHODE	16
4.5.1 Enquête.....	16
4.5.2 Interviews	20
4.5.3 Privacy	20
4.5.4 Onderzoeksmethodes	21
4.6 BETROUWBAARHEID EN VALIDITEIT	22
4.7 RESPONS	22
HOOFDSTUK 5: RESULTATEN	23
5.1 WAT IS HET EFFECT VAN OUD WORDEN OP DE WOONBEHOEFTE EN VERHUISGENEIGDHEID?.....	23
5.1.1 Lichamelijke en mentale ontwikkeling.....	23
5.1.2 Veranderingen in woonbehoefte/wensen	26
5.1.3 Veranderingen in verhuiscapaciteit	30
5.1.4 Relatie tussen woonbehoefte en fysieke veranderingen	31
5.1.5 Wanneer willen ouderen verhuizen?	31
5.2 WAT ZIJN DE WENSEN EN BEHOEFTE'S OP HET GEBIED VAN WONEN VAN 50-PLUSSEN OP AMELAND?	32
5.2.1 Woonwensen toekomstige generatie ouderen.....	32
5.2.2 Woonwensen huidige generatie ouderen.....	37
5.3 WELKE FACTOREN SPELEN EEN ROL BIJ DE KEUZE VAN 50-PLUSSEN OP AMELAND OM AL DAN NIET TE VERHUZEN?	43
5.3.1 Woont de toekomstige generatie ouderen van Ameland in een te grote woning?	43

5.3.2 Woont de huidige generatie ouderen op Ameland in een te grote woning?	45
5.3.3 Verhuis-factoren toekomstige ouderen	47
5.3.4 Verhuisfactoren huidige ouderen	50
5.4 SLUIT HET HUIDIG WOONBELEID AAN BIJ DE WOONWENSEN VAN DE 50-PLUSERS OP AMELAND?	52
5.4.1 Toetsingskader.....	52
HOOFDSTUK 6: CONCLUSIE, DISCUSSIE EN AANBEVELINGEN	54
6.1 WAT IS HET EFFECT VAN OUD WORDEN OP DE WOONBEHOEFTE EN VERHUISGENEIGDHEID?	54
6.2 WAT ZIJN DE WENSEN EN BEHOEFTE EN OP HET GEBIED VAN WONEN, VAN 50-PLUSERS AMELAND?	54
6.3A WELKE FACTOREN SPELEN EEN ROL BIJ DE KEUZE VAN 50-PLUSERS OP AMELAND OM AL DAN NIET TE VERHUIZEN?	54
6.3B WONEN DE 50-PLUSERS OP AMELAND IN EEN TE GROTE WONING?	54
6.4 SLUIT HET HUIDIG WOONBELEID AAN BIJ DE WOONWENSEN VAN 50-PLUSERS OP AMELAND?	54
6.5 BEANTWOORDING HOOFDVRAAG	55
6.6 DISCUSSIE	56
6.7 SUGGESTIES VOOR VERVOLGONDERZOEK	57
6.8 AANBEVELINGEN	57
HOOFDSTUK 7: REFLECTIE	58
LITERATUURLIJST	60
BIJLAGE 1: PERSOONLIJKE COMMUNICATIE MET GEMEENTE AMELAND	64
BIJLAGE 2: ENQUÊTEVRAGEN ONGEFILTERD	65
BIJLAGE 3: TRANSCRIPT INTERVIEW GEBIEDSTEAM AMELAND EN INTERVIEWSCHEMA	77
BIJLAGE 4: ARTIKEL IN NIEUWSBRIEF AMELAND	83
BIJLAGE 5: BIJDRAGE AAN FACEBOOK-GROEP (REMINDER).....	84
BIJLAGE 6: BEOORDELINGSFORMULIER PRESENTATIE ADVIESRAPPORT AAN OPDRACHTGEVER	85
BIJLAGE 7: SAFE ASSIGN RAPPORTAGE	87

Lijst van afbeeldingen

FIGUUR 1 SCHEMATISCHE WEERGAVE ONDERZOEK	14
FIGUUR 2 VOORBEELDVRAAG MET UITLEG	19
FIGUUR 3 AANPASSEN OF VERHUIZEN (CREMERS & VISCHERS, 2018)	29
FIGUUR 4 VERHUISGENEIGDHEID PER LEEFTIJDSCATEGORIE (VROM, 2018)	30
FIGUUR 5 REDENEN VOOR VERHUIZEN KORTE TERMIJN (MINISTERIE VAN VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER, 2019)	31
FIGUUR 6 WONINGVOORKEUR TOEKOMSTIGE OUDEREN	32
FIGUUR 7 TEVREDENHEID HUIDIGE WOONSITUATIE TOEKOMSTIGE OUDEREN	33
FIGUUR 8 VERHUISPLANNEN TOEKOMSTIGE OUDEREN	33
FIGUUR 9 VOORKEUR WOONPLAATS INDIEN VERHUIZEN TOEKOMSTIGE OUDEREN	34
FIGUUR 10 VERHUISTERMIJN TOEKOMSTIGE OUDEREN	34
FIGUUR 11 GEWENSTE AANTAL SLAAPKAMERS TOEKOMSTIGE OUDEREN	35
FIGUUR 12 GEWENSTE GROOTTE VAN DE WOONKAMER TOEKOMSTIGE OUDEREN	35
FIGUUR 13 VOORZIENINGEN TOEKOMSTIGE OUDEREN	36
FIGUUR 14 VOORKEUR WONINGTYPE HUIDIGE GENERATIE OUDEREN	37
FIGUUR 15 TEVREDENHEID HUIDIGE WOONSITUATIE HUIDIGE OUDEREN	38
FIGUUR 16 VERHUISPLANNEN HUIDIGE OUDEREN	38
FIGUUR 17 VOORKEUR WOONPLAATS INDIEN VERHUIZEN HUIDIGE OUDEREN	39
FIGUUR 18 VERHUISTERMIJN HUIDIGE OUDEREN	40
FIGUUR 19 GEWENST AANTAL SLAAPKAMERS HUIDIGE OUDEREN	40
FIGUUR 20 GEWENSTE GROOTTE VAN DE WOONKAMER HUIDIGE OUDEREN	41
FIGUUR 21 VOORZIENINGEN HUIDIGE OUDEREN	42
FIGUUR 22 AANTAL SLAAPKAMERS HUIDIGE WONING	43
FIGUUR 23 GEBRUIK AANTAL SLAAPKAMERS	44
FIGUUR 24 AANTAL SLAAPKAMERS HUIDIGE OUDEREN	45
FIGUUR 25 GEBRUIK SLAAPKAMERS HUIDIGE OUDEREN	45
FIGUUR 26 VERHUISREDEN INDIEN ER GEEN GESCHIKTE WONING KOMT VAN TOEKOMSTIGE OUDEREN	47
FIGUUR 27 REDENEN OM NIET TE VERHUIZEN TOEKOMSTIGE OUDEREN	48
FIGUUR 28 REDEN OM TE VERHUIZEN TOEKOMSTIGE OUDEREN	49
FIGUUR 29 VERHUISREDEN HUIDIGE OUDEREN (INDIEN GEEN GESCHIKTE WONING)	50
FIGUUR 30 REDENEN OM NIET TE VERHUIZEN HUIDIGE OUDEREN	51
FIGUUR 31 REDENEN OM TE VERHUIZEN HUIDIGE OUDEREN	51

Lijst van tabellen

TABEL 1 VERGRIJZING NEDERLAND EN AMELAND (VOLKSGEZONDHEID EN ZORG, 2018)	7
TABEL 2 BELANGRIJKSTE BEGRIPPEN	10
TABEL 3 OPBOUW VRAGENLIJST	16
TABEL 4 WELKE VRAAG GEEFT ANTWOORD OP WELKE DEELVRAAG?	17
TABEL 5 VERHOUDING HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE OUDEREN	18

Hoofdstuk 1: Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de context van dit onderzoek beschreven. Er wordt onder andere ingegaan op wat ten grondslag ligt aan deze opdracht (aanleiding), wat het doel van dit onderzoek is (doelstelling), de onderzoekspopulatie (afbakening) en als afsluiting is een leeswijzer te vinden.

1.1 Context, aanleiding en omschrijving onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd voor de gemeente Ameland. Ameland hoort bij de provincie Friesland en is een van de vijf Waddeneilanden die zich tussen de Waddenzee en de Noordzee bevinden (Volksgezondheid en zorg, 2018).

Op het gebied van huisvesting hebben de huidige demografische ontwikkelingen, waaronder de vergrijzing, nog nauwelijks invloed gehad op het woningaanbod dat wordt gerealiseerd. Veel senioren wonen in een relatief groot huis. Dit is tevens vaak het huis waar zij vroeger met een heel gezin in woonden. Een groot deel van deze woningen is traditioneel van opzet en kent nauwelijks specifieke, voor ouderen, aantrekkelijke voorzieningen. 94% van alle ouderen (65+) woont nog thuis en houdt dit graag zo. Deze woningen zijn daardoor niet beschikbaar voor jonge gezinnen met kinderen die juist een grotere, betaalbare woning zoeken (Huisman, 2018).

Vergrijzing is al jaren een belangrijk onderwerp van gesprek in Nederland. Het aandeel van ouderen zal op Ameland toenemen tot 34,4% in 2040 (Volksgezondheid en zorg, 2018). Vergrijzing is het gevolg van een toenemende levensverwachting in combinatie met een afnemende bevolkingsgroei. Vergelijk de landelijke vergrijzing met de Amelandse vergrijzing, dan is deze op Ameland sterker aanwezig. Extra reden dus om woonbeleid af te stemmen op de wensen van deze groep. Zie hiervoor tabel één.

Tabel 1 Vergrijzing Nederland en Ameland (Volksgezondheid en zorg, 2018)

Plaats	Percentage 65-plussers van de totale bevolking	Aantal 65-plussers
Nederland	18,9%	3.329.116
Ameland	22,9%	1107

Om het woonbeleid af te kunnen stemmen op de woonwensen van de 50-plussers, is het voor de gemeente Ameland belangrijk om te weten wat deze wensen precies zijn. Er is landelijk wel onderzoek naar gedaan, maar deze onderzoeken richten zich niet specifiek op Ameland. De gemeente Ameland wil zich inzetten om de visie: “een leven lang op Ameland” mogelijk te maken (Gemeente Ameland, 2015). De grens wordt hierbij getrokken bij of iemand een gevaar is voor zichzelf of de maatschappij (Gemeente Ameland, 2015). Hiermee wil de gemeente voldoen aan de wetgeving van de WMO (Vermaat et al., 2006, p. 15).

Via bovenstaande wet (WMO) is de gemeente voor wat betreft ouderen verantwoordelijk voor:

- Ondersteuning bij zelfredzaamheid (in de thuissituatie, bijvoorbeeld door schoon huishouden);
- Ondersteuning bij participatie in de samenleving;
- Mantelzorgondersteuning;
- Cliëntondersteuning.

1.2 Doelstelling

Dit onderzoek beoogt de woonwensen van de 50-plussers op Ameland te onderzoeken. Naar aanleiding hiervan kan getoetst worden of het huidige woonbeleid al dan niet aansluit bij de woonwensen van de ouderen (huidige en toekomstige generatie ouderen). De resultaten van dit onderzoek kunnen dienen als input voor het opstellen van een (vernieuwend) woonplan, welke zich specifiek richt op de woonwensen van 50-plussers op Ameland (De Vries & Schildkamp, 2020).

1.3 Afbakening

Dit onderzoek belicht alleen de woonwensen en verhuisgeneigdheid van 50-plussers die woonachtig zijn in de gemeente Ameland. De voornaamste reden achter het kiezen voor deze leeftijdsgroep is dat er een beeld wordt geschetst van de woonwensen van de huidige (69+) -en toekomstige (50-69 jaar) generatie ouderen. Dit onderzoek richt zich niet op beleidsmatige keuzes zoals bijvoorbeeld de mogelijkheid om levensloopbestendig te bouwen. Ook richt dit onderzoek zich niet op hoe de resultaten zich kunnen vertalen in (woon)beleid. Er wordt wel getoetst of de huidige woonvisie van Ameland aansluit bij de woonwensen van de ouderen.

1.4 Leeswijzer

Dit onderzoek is opgebouwd uit zeven hoofdstukken. In hoofdstuk twee is een centrale onderzoeksvraag geformuleerd welke is gesplitst in meerdere deelvragen. In hoofdstuk drie is ten behoeve van het theoretisch kader, vooronderzoek gedaan naar het onderzoeksonderwerp. Hierin komen alle relevante theorie en modellen aan bod. In hoofdstuk vier volgt een overzicht van de gebruikte onderzoeksmethodes gelinkt aan de betreffende deelvragen. Vervolgens wordt in hoofdstuk vijf de resultaten weergegeven. In dit hoofdstuk worden de resultaten per deelvraag weergegeven. Als afsluiting van het onderzoek wordt in hoofdstuk zes de conclusie gegeven. Hoofdstuk zeven bestaat uit een reflectie van de onderzoeker.

Hoofdstuk 2: Onderzoeksvragen

Om richting te geven aan dit onderzoek zijn hoofd -en deelvragen opgesteld. De deelvragen zijn ondersteunend aan de hoofdvraag, waardoor uiteindelijk de hoofdvraag beantwoord kan worden.

2.1 Centrale onderzoeksvraag

Uit de analyse van het vraagstuk en de wensen van de opdrachtgever, is de volgende centrale onderzoeksvraag geformuleerd:

“Hoe kan de gemeente Ameland met haar woonbeleid inspelen op de naderende vergrijzing en stagnatie van de doorstroming van ouderen in haar woningmarkt?”

2.2 Deelvragen

Om de centrale onderzoeksvraag te beantwoorden zijn deelvragen geformuleerd. De hoofdvraag is opgedeeld in vier deelvragen:

1. Welk effect heeft oud worden op woonbehoeften en verhuisgeneigdheid?
2. Wat zijn de wensen en behoeften op het gebied van wonen, van 50-plussers op Ameland?
3. A: Welke factoren spelen een rol bij de keuze van 50-plussers op Ameland om al dan niet te verhuizen?
B: Wonen de 50-plussers op Ameland in een te grote woning?
4. Sluit het huidige woonbeleid aan bij de woonwensen van 50-plussers op Ameland?

2.2.1 Verantwoording deelvragen

Met deelvraag één wordt onderzocht wat de veranderingen zijn in woonbehoefte indien men ouder wordt. De woonwensen kunnen immers alleen volledig begrepen worden indien er een beeld is van wat er gebeurt tijdens deze levensfase. Deelvraag twee en drie geven antwoord op de vraag wat deze woonwensen precies zijn en wat een factor voor een Amelanders kan zijn om al dan niet te verhuizen. Ten slotte wordt binnen deelvraag vier getoetst of de resultaten van deelvraag twee en drie aansluiten bij het huidige woonbeleid van de gemeente Ameland.

Hoofdstuk 3: Theoretisch kader

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste begrippen, modellen en de meest relevante theorie beschreven. Er wordt hier een kader geschetst door wat beschikbare theorie over het onderwerp laat zien.

3.1 Kernbegrippen

Veelvoorkomende termen in dit onderzoek worden in deze paragraaf beschreven. Zie hiervoor tabel twee.

Tabel 2 Belangrijkste begrippen

Begrip	Definitie
Vergrijzing	Toename van het aandeel ouderen in een samenleving ("Vergrijzing", 2015).
Ontgroening	Afname van het aandeel jongeren in een samenleving ("Ontgroening", 2018).
Aanleunwoning	Woonvorm waarin de bewoners gebruik maken van de voorzieningen in het nabijgelegen verpleeghuis ("Aanleunwoning", 2015)
Keukentafelgesprek	Informele sfeer waarin vrijuit gesproken kan worden. Ook wel losjes genoemd (Losjes, sd).
Babyboom	Explosieve groei in pasgeborenen na 1945 ("Babyboom", 2015).
Verhuisgeneigdheid	Huishoudens die binnen een bepaalde termijn juist wel of juist niet willen verhuizen (Michael et al., 2018).
Woonbeleid	Het streven naar het bereiken van bepaalde doeleinden met bepaalde middelen en bepaalde tijdskeuzen op het gebied van wonen ("Beleid", 2015).
Stagnatie	Stilstaan ("Stagnatie", 2015).
Discrepancie	Een situatie waarin twee zaken niet met elkaar overeenstemmen. (Van Dale, 2015)
Nultredenwoning	Gelijkvloerse woning (Cremers & Vischers, 2018).
Toekomstige generatie ouderen	In dit onderzoek zijn dit Amelanders met de leeftijd van vijftig tot 68 jaar.
Huidige generatie ouderen	In dit onderzoek zijn dit Amelanders met de leeftijd vanaf 69 jaar.
Domotica	Slimme apparatuur voor in huis (Van Dale, 2015b).

3.2 Relevante theorie en modellen

In deze paragraaf wordt een theoretisch kader geschetst van vergelijkbare onderzoeken die betrekking hebben op het onderwerp ouderenhuisvesting en verhuiscapaciteit van ouderen.

3.2.1 Woonwensen ouderen gemeente Nijmegen

Binnen de gemeente Nijmegen is er in 2015 een onderzoek uitgevoerd naar de woonwensen en het verhuisgedrag van 55-plussers. Tijdens dit onderzoek is gesproken met professionals en is een enquête afgenomen onder de 55-plussers in Nijmegen. De conclusie van dit onderzoek is dat een van de belangrijkste redenen van ouderen om niet te verhuizen is dat ze tevreden en gehecht zijn aan hun huidige woning. Daarnaast blijkt uit de resultaten dat ouderen in Nijmegen niet zozeer een reden geven om niet te verhuizen, maar dat de angst voor verandering ook een rol speelt. De zorgprofessionals noemen ook de financiële obstakels van verhuizen. De huur gaat aanzienlijk omhoog indien ouderen gaan verhuizen. Na dit onderzoek is duidelijk geworden dat de belangrijkste reden van ouderen om te verhuizen te maken heeft met het ouder worden. De huidige woning is niet meer geschikt (Gemeente Nijmegen, 2015, pp. 5–8).

3.2.2 Doorstroming van ouderen op de woningmarkt

Het ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties heeft in samenwerking met het Wooncongres een onderzoek uitgevoerd naar de doorstroming van ouderen op de woningmarkt en hun toekomstige woonwensen. De belangrijkste conclusie van dit onderzoek is dat ouderen weinig verhuiscapaciteit hebben t.o.v. andere leeftijdsgroepen. De ouderen zijn honkvast en ook in dit onderzoek blijkt dat ouderen tevreden zijn met de huidige woning (Van Leer et al., 2019).

3.2.3 Verhuismotivatie

In deze paragraaf wordt uiteengezet wat de literatuur zegt over verhuismotivatie. Hierin komen een aantal sociologen aan het woord.

De socioloog Rossi definieert verhuizen als het aanpassen van een woonsituatie aan de wensen van bewoners, door een verandering van woonplek. Volgens de levenscyclustheorie van Rossi, doorlopen mensen verschillende levensfasen.

De theorie van Rossi legt een link tussen de fase in de levenscyclus van een individu en de daarbij behorende woningbehoefte. De fasen die Rossi benadrukt hebben voor een groot deel betrekking op veranderingen binnen een huishouden die veroorzaakt worden door de demografie. Door de overgang tussen levensfasen kan een discrepantie tussen de huidige en de gewenste woonsituatie ontstaan, ervan uit gaande dat mensen streven naar een overeenstemming tussen woonwensen en woonsituatie. Ontevredenheid door veranderingen in de huishoudsamenstelling, in combinatie met ontevredenheid over de woonomgeving en inkomsten. Kunnen, in een (overgang) fase van de levenscyclus, leiden tot een verhuizing (Rossi, 1980, pp. 22–55).

Waar Rossi verhuisgedrag verklaart door middel van de levenscyclustheorie, benadert Sjaadstad verhuisgedrag van mensen vanuit de rationele-keuzetheorie. Hij maakt gebruik van een concept dat is ontwikkeld in de jaren vijftig van de vorige eeuw door rationele keuze theoretici, namelijk het “Human Capital Concept”. Bij dit concept staat de vermindering van waarde en achteruitgang, zowel in fysieke als economische zin, centraal. Het concept omschrijft verhuizing als een investering in een persoon. Het is een activiteit die gepaard gaat met inspanning en kosten, maar in ruil daarvoor ontvangen mensen voordelen in de toekomst.

Het concept is gebaseerd op een afweging van kosten en baten. Mensen verhuizen alleen als dit aanzienlijke voordelen oplevert in de toekomst. Ofwel, mensen verhuizen enkel als de kosten van de verhuizing lager zijn dan het verschil tussen de waarde van de baten van de oude en nieuwe woonplek. Kosten zijn in deze context niet alleen financiële kosten, maar ook bijvoorbeeld tijd, energie, spanning, onzekerheid en verlies van sociale contacten (Sjaadstad, 1962).

De theorieën van zowel Rossi als Sjaadstad leggen meer de nadruk op de verhuismotivatie van mensen, welke beïnvloed wordt door een aantal factoren. De drempel om daadwerkelijk te verhuizen wordt hierin niet meegenomen.

Wolpert besteedt in zijn theorie als aanvulling op voorgaande auteurs wel aandacht aan de drempel die men doet beslissen te verhuizen. Volgens hem hangt de verhuisgeneigdheid samen met woontevredenheid. Men overweegt pas te verhuizen indien een drempel van ontevredenheid met de huidige woonsituatie is overschreden.

Zowel veranderingen in het huishouden als veranderingen in de woonomgeving kunnen aanleiding geven tot ontevredenheid, wat vervolgens tot verhuisgeneigdheid kan leiden (Brown & Moore, 1970). Een kanttekening bij deze theorie is dat lang niet iedereen die wil verhuizen, ontevreden is over de woonsituatie.

Wolpert maakt gebruik van het ‘stress-threshold model’ als aanleiding tot verhuizen. Stress wordt in deze context beschreven als een impuls die een balans verstoort in de woonomgeving. Op welk punt deze impuls een balans verstoort, wat leidt tot verhuizing, kan moeilijk concreet gemaakt worden. Het gaat om een subjectieve drempel die bestaat uit een afgewogen compositie van een reeks maatstaven die voor ieder persoon anders is (Wolpert, 1965). Een verhuizing kan dus gezien worden als een gevolg van de afweging, nadat een drempel is bereikt, tussen het nut van de huidige woonomstandigheden en het waargenomen nut van een mogelijke toekomstige woonsituatie (Wolpert, 1965).

Brown & Moore (1970) zijn een van de eerste onderzoekers geweest, na Wolpert, die pleitten voor het gebruik van het stress-drempelmodel. Zij zien het proces van verhuizen als een resultaat van twee verschillende, maar wel verbonden, beslissingen. Allereerst de beslissing om te verhuizen, daarna de beslissing waarheen. Een belangrijke toevoeging, die zij geleverd hebben aan de ontwikkeling van theorie omtrent verhuizen, is het onderscheid tussen twee stadia in het verhuisproces. Hebben deze twee stadia later verder uitgewerkt (Brown & Moore, 1970).

In het eerste stadium ervaart men ontevredenheid en stress, door het verschil tussen de huidige woonsituatie en de gewenste woonsituatie. Deze ontevredenheid wordt veroorzaakt door zowel interne als externe stressfactoren.

Interne stressfactoren zijn veranderingen in omstandigheden van het huishouden, die vervolgens resulteren in een verandering in behoeftes en voorkeuren. Een voorbeeld met betrekking tot 55-plussers is fysieke achteruitgang, wat tot gevolg kan hebben dat men de behoefte ontwikkelt om te verhuizen naar een nultreden woning, een aangepaste woning of een woning dichtbij verschillende voorzieningen.

Externe stressfactoren daarentegen zijn veranderingen in de huidige leef conditie, buiten het huishouden. Voorbeelden hiervan zijn achteruitgang van het huis en gevoel van veiligheid, daarnaast kunnen toename in criminaliteit en verkeer of bijvoorbeeld een verandering in de leefomgeving ook externe stressfactoren zijn. Als zowel de interne als externe stressfactoren niet een bepaalde drempel overschrijden, dan is er geen reden voor een huishouden om te verhuizen, hoewel dit in de toekomst wel kan gebeuren (Brown & Moore, 1970).

Als de mate van stress wel de drempel overschrijdt, komt men in aanraking met een dermate hoog niveau stress dat een intentie om te verhuizen ontstaat. Een andere manier om het niveau van ervaren stress te verlagen, is het aanpassen van verwachtingen met betrekking tot het huis en de omgeving.

Als, na zorgvuldige overweging, men er wel voor kiest om te verhuizen, komt men terecht in de tweede fase. Deze fase start met de zoektocht naar een andere woonruimte. Daarna worden de alternatieven vergeleken met de huidige en gewenste situatie. Dit onderdeel komt overeen met de kosten-baten analyse die gebruikt wordt door Sjaadstad. Verhuizen is niet altijd een gevolg van de tweede fase, het is mogelijk dat men na afweging toch ervoor kiest om in de huidige woning te blijven, omdat een verhuizing geen aanzienlijke voordelen oplevert ten opzichte van de huidige situatie (Fokkema et al., 1993).

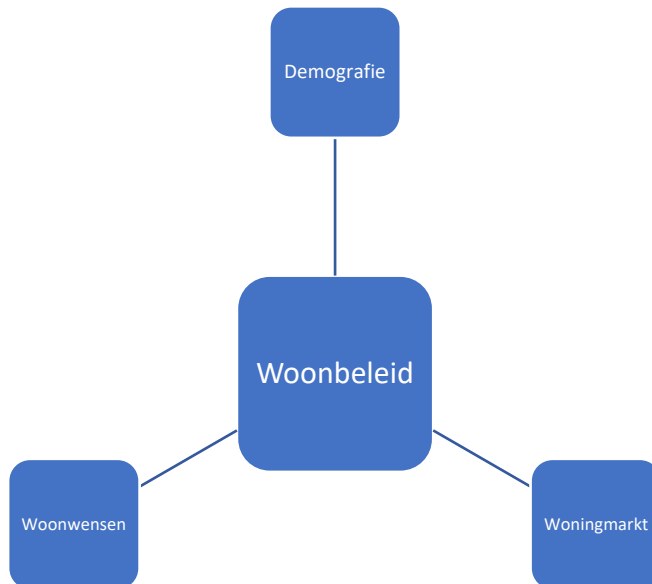
Fokkema et al. (1993) voegen hieraan toe, dat er volgens hen nogal eens over het hoofd wordt gezien, dat de realisatie van verhuishwensen ook niet altijd mogelijk is, bijvoorbeeld door een benarde financiële situatie waarin men kan verkeren. In een dergelijk geval is de enige optie het aanpassen van de woning en omgeving of het aanpassen van de gewenste wooncondities (Fokkema et al., 1993).

3.2.4 Samenvatting

Vanuit de literatuur zijn er een aantal factoren bekend die een individu kan aanzetten tot verhuizing. De stress-factoren spelen hierin een grote rol. Men verhuist in het algemeen pas als er een voordeel valt te behalen. Bijvoorbeeld een financieel voordeel of een positieve verandering ten aanzien van de woonomgeving. Daarnaast beschrijft de theorie dat ouderen honkvast zijn en weinig verhuisneiging hebben. Dit resulteert in een te krappe woningmarkt en ontstaat er geen ruimte voor bijvoorbeeld jonge gezinnen.

3.3 Schematische weergave onderzoek

In deze paragraaf wordt een schematische weergave van het onderzoek gegeven. Grofweg kan gesteld worden dat een aantal factoren binnen dit onderzoek invloed hebben op elkaar. De woonwensen, demografie en de situatie op de woningmarkt hebben direct invloed op het woonbeleid van de gemeente Ameland. De betreffende factoren hebben in meer of mindere mate invloed op het woonbeleid.

Figuur 1 schematische weergave onderzoek

Hoofdstuk 4: Methodiek

In dit hoofdstuk wordt beschreven welke methodes zijn toegepast om uiteindelijk tot de beantwoording van de hoofd -en deelvragen te komen. Er wordt ook gekeken naar de betrouwbaarheid en validiteit van dit onderzoek. Dit hoofdstuk wordt afgesloten met welke onderzoeksmethodes er zijn gebruikt voor de verschillende deelvragen.

4.1 Typering onderzoek

Er wordt door middel van onderzoek een vraag uit de praktijk beantwoord. Het resultaat van dit onderzoek draagt bij, én geeft inzicht in de ontwikkeling van een maatschappelijke sector, namelijk woningbouw op Ameland. Door middel van de resultaten van het onderzoek wordt een mogelijkheid gecreëerd om het woonbeleid waar nodig aan te passen zodat het toekomstbestendig wordt. Dit woonbeleid is in dit onderzoek speciaal gericht op 50-plussers op Ameland (Verhoeven, 2018).

4.2 Operationalisatie variabelen

Dit onderzoek wordt gemeten aan de hand van een aantal variabelen. De schriftelijke vragenlijst geeft antwoord op een aantal hoofdgebieden. Namelijk:

1. Woning en woonomgeving
2. Verhuisplannen
3. Diensten en voorzieningen
4. Algemeen

4.3 Onderzoekspopulatie

De onderzoekspopulatie bestaat in dit onderzoek uit 50-plussers die woonachtig zijn binnen de gemeente Ameland. Omdat het hele eiland valt onder de gemeente Ameland, beperkt dit onderzoek zich tot deze groep. Er is gekozen voor deze groep, omdat dan de woonwensen van de huidige en toekomstige ouderen in kaart kan worden gebracht. Daardoor kan de gemeente Ameland zowel op de korte als de lange termijn het beleid aanpassen aan de woonwensen van de ouderen.

4.4 Datakenmerken

Bij de analyse van de vragenlijst zijn enkel de volledig ingevulde vragenlijsten meegenomen. Daarnaast zijn de resultaten van personen beneden de 50 jaar niet meegenomen in dit onderzoek, omdat dit onderzoek de woonwensen van 50-plussers op Ameland beoogt te onderzoeken. Inwoners van een andere gemeente dan Ameland zijn niet meegenomen in dit onderzoek.

4.5 Onderzoeksmethode

Het onderzoek naar de woonwensen van 50-plussers op Ameland is voornamelijk kwalitatief van aard. Het merendeel van de data is verzameld door middel van een kwalitatieve enquête. Deze enquête is kwalitatief omdat het gericht is op beschrijven in plaats van voorspellen. Deze enquête is opgesteld uit de reeds bekende literatuur met betrekking tot dit onderwerp. Daarnaast is gebruik gemaakt van een interview als onderzoeksmethode. Wederom is deze kwalitatief van aard (Verhoeven, 2018).

4.5.1 Enquête

De resultaten van de enquête zijn geanalyseerd met behulp van het computerprogramma “Enalyzer”. Er is voor gekozen om de data rechtstreeks uit “Enalyzer” te analyseren en te verwerken in dit rapport. Vertroebeling van data wordt hiermee vermeden. De respondenten hebben de enquête online via “Enalyzer” ingevuld. Deze antwoorden worden vervolgens door het computerprogramma in tabellen en grafieken gezet. Dat maakt inzichtelijk welke antwoorden er zijn gegeven en hoeveel.

Opbouw Enquête

De enquête is opgesteld aan de hand van een aantal hoofdgroepen. Per hoofdgroep zijn er een aantal vragen opgenomen in de vragenlijst. (Zie tabel drie). Zie bijlage twee voor de volledige vragenlijst.

Tabel 3 Opbouw vragenlijst

Hoofdgroep	#											
Woning	15	16	17	18	19	20	21	X	X	X	X	X
Verhuisplannen	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	X
Diensten en voorzieningen	33	34		X	X	X	X	X	X	X	X	X
Algemeen	35	36	37	X	X	X	X	X	X	X	X	X

In tabel vier is opgenomen welke vragen van de enquête antwoord geven op welke deelvraag. Dit zijn de belangrijkste vragen uit de vragenlijst. Dit is meteen ook de reden dat deze zijn opgenomen in het resultatenhoofdstuk. Deelvraag één en vier worden met enkel deskresearch beantwoord.

Tabel 4 Welke vraag geeft antwoord op welke deelvraag?

Deelvraag	#							
2: Wat zijn de wensen en behoeften op het gebied van wonen, van 50-plussers op Ameland?	21	22	23	26	27	28	29	30
3A: Welke factoren spelen een rol bij de keuze van 50-plussers op Ameland om al dan niet te verhuizen?	25	31	32	X	X	X	X	X
3B: Wonen de 50-plussers op Ameland in een te grote woning?	18	19	X	X	X	X	X	X

Soort Enquête

Er is in het kader van dit onderzoek gebruik gemaakt van een digitale enquête. Vanuit financieel oogpunt een bewuste keuze. Echter is in dit onderzoek geen vrije keuze geweest. Door de Corona-pandemie waren de onderzoekers genooddakt om digitaal op afstand de enquête af te nemen.

Verhouding huidige ouderen/toekomstige ouderen

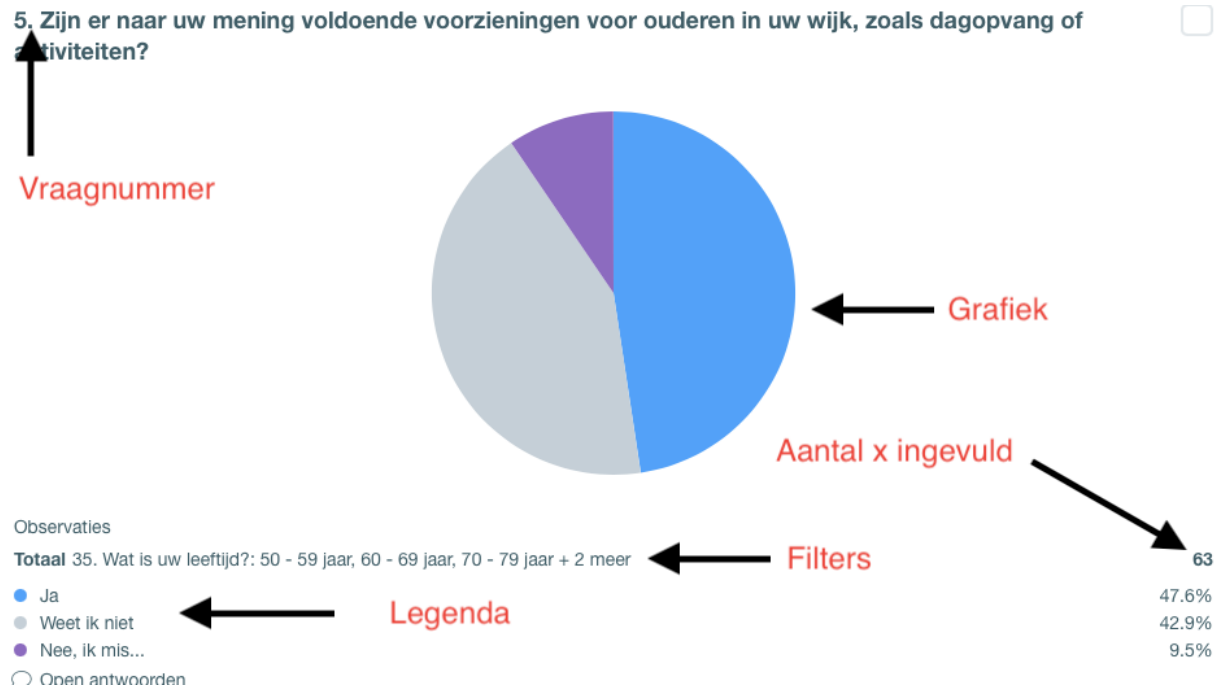
In tabel vijf is af te lezen dat in totaal 63 Amelanders de enquête hebben ingevuld die binnen de doelgroep van 50+ vallen. De verhouding huidige ouderen en toekomstige ouderen is scheef. 66,7% is van de toekomstige generatie ouderen, terwijl 33,3% tot de huidige generatie ouderen behoort.

Tabel 5 Verhouding huidige en toekomstige ouderen

Aantal	Huidige ouderen (69+).	Toekomstige ouderen (50-68).	Totaal
Verhuis geneigd	0	3	3
Niet verhuis geneigd	17	32	49
Misschien verhuis geneigd	4	7	11
Totaal	21	42	63

Voorbeeldvraag inclusief uitleg

Voordat de enquête wordt geanalyseerd is in figuur twee een uitleg opgenomen voor de vragen uit de vragenlijst. Op deze manier is het voor de lezer duidelijk wat de verschillende getallen op de afbeeldingen betekenen.

Figuur 2 Voorbeeldvraag met uitleg

4.5.2 Interviews

Voor het interview is gebruik gemaakt van een interviewschema. Deze is te vinden in bijlage drie. Het betreft een semigestructureerd interview. Hierin hebben de respondenten de mogelijkheid om uitgebreid antwoord te geven. Daarnaast heeft de onderzoeker ruimte om door te vragen.

4.5.3 Privacy

In het kader van privacywetgeving is het belangrijk dat er vertrouwelijk om wordt gegaan met verworven data en/of persoonsgegevens. Daarom zijn er een aantal maatregelen genomen om de privacy te waarborgen. De enquête is volledig anoniem ingevuld door de respondenten. De individuele vragenlijsten zijn niet te herleiden naar een individu. De interviews zijn met toestemming van de respondent opgenomen voor analyse. Hierin is nadrukkelijk verteld dat de data op een veilige plek wordt opgeslagen en dat de data geanonimiseerd in het rapport wordt weergegeven. Het volledige rapport is vertrouwelijk van aard (“Wetten.nl - Regeling - Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming - BWBR0040940”, 2020).

4.5.4 Onderzoeksmethodes

In tabel vijf is per deelvraag aangegeven welke methode van onderzoek hier is gebruikt (Verhoeven, 2018).

Tabel 5 Onderzoeksmethodes per deelvraag

Deelvraag	Enquête	Interview(s)	Literatuuronderzoek/deskresearch
Welk effect heeft oud worden op de woonbehoefte en verhuisgeneigdheid?			
Wat zijn de wensen en behoeften op het gebied van wonen, van 50-plussers op Ameland?			
Welke factoren spelen een rol bij de keuze van Amelanders om al dan niet te verhuizen?			
Wonen de 50-plussers op Ameland in een te grote woning?			
Sluit het huidige woonbeleid aan bij de woonwensen van 55-plussers op Ameland?			

4.6 Betrouwbaarheid en validiteit

In deze paragraaf wordt uitgelegd wat er tijdens dit onderzoek gedaan is om de betrouwbaarheid en validiteit in positieve zin te beïnvloeden. Per dataverzamelmethode worden de genomen maatregelen beschreven. Bij betrouwbaarheid gaat het om het feit dat het onderzoek dezelfde uitkomsten krijgt indien het opnieuw wordt uitgevoerd. Met andere woorden, is het een toevalstreffer of niet (Verhoeven, 2018)?

Met validiteit wordt bedoeld dat dit onderzoek de werkelijkheid dekt. Meten de verzamelde gegevens datgene wat zij dienen te meten (Verhoeven, 2018)?

Voorafgaand aan dit onderzoek zijn een aantal maatregelen genomen om de betrouwbaarheid en validiteit te vergroten. Er is bij het opstellen van de enquête gebruik gemaakt van een gevalideerde vragenlijst welke zijn oorsprong vindt in een afstudeerscriptie van een andere student. Deze is door een aantal hoogleraren gecontroleerd. Daarnaast is de vragenlijst ter controle verstuurd naar een groep studenten die ook een afstudeeronderzoek doen op dat moment. Aan de hand hiervan is feedback gekomen en deze is verwerkt in de uiteindelijk verstuurde enquête.

De tweede dataverzamelmethode, de kwalitatieve interview(s), zijn vooraf gecontroleerd door de onderzoeksgroep waar de onderzoeker deel van uit maakt. Er is in samenwerking met de onderzoeksgroep een semigestructureerde vragenlijst opgesteld die door de hoofdonderzoeker is gecontroleerd. Tijdens deze interviews hebben de onderzoekers geprobeerd om de sfeer zo ontspannen mogelijk te houden. Bijvoorbeeld door het gebruik van een ijsbreker. De interviews worden met toestemming van de geïnterviewde, opgenomen en getranscribeerd. Vervolgens zijn deze interviews geanonimiseerd en op een veilige plek opgeslagen (Verhoeven, 2018).

Bij het uitvoeren van deskresearch is bij alle bronnen de betrouwbaarheid gecontroleerd. Daarnaast is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van wetenschappelijke artikelen en literatuur. Wanneer er wel gebruik is gemaakt van een website zijn omwille van de betrouwbaarheid de URL, de website-eigenaar, SSL-certificaat en taalgebruik op de website gecontroleerd (Gielissen, 2020).

Bij de opstart van dit onderzoek is uitvoerig contact geweest met de opdrachtgever. De onderzoekers hebben inspanningen verricht om de onderzoeksopdracht zo helder en duidelijk mogelijk vast te leggen. Er is onder andere tijdens de gesprekken met de opdrachtgever door twee onderzoekers genoteerd. Deze notulen zijn teruggekoppeld naar de onderzoekers en vervolgens verwerkt. Deze gesprekken zijn omwille van de vertrouwelijkheid niet opgenomen.

4.7 Respons

Er is aan de hand van de demografische cijfers een schatting gemaakt van de respons. 21 huidige ouderen en 42 toekomstige ouderen hebben de enquête ingevuld. Dit komt in relatie tot de bevolkingsaantallen uit op een respons van respectievelijk: 2,04% en 4,87% (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, 2013).

Hoofdstuk 5: Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het onderzoek per deelvraag besproken. Het bespreken per deelvraag zal de leesbaarheid en structuur van het rapport bevorderen.

5.1 Wat is het effect van oud worden op de woonbehoefte en verhuisgeneigdheid?

In deze paragraaf wordt een beeld geschetst van de fysieke veranderingen die optreden wanneer men ouder wordt. Vanaf 50 jaar. Als laatste wordt de relatie weergegeven tussen de beide veranderingen en de woonbehoefte.

5.1.1 Lichamelijke en mentale ontwikkeling

Oud worden brengt op fysiek en geestelijk niveau erg veel veranderingen met zich mee. Er wordt vaak onderscheid gemaakt tussen fysieke veranderingen en cognitieve (geestelijke) veranderingen (Bazemore, 2016).

Lichamelijke ontwikkelingen

De lichamelijke veranderingen zijn misschien wel het meest zichtbaar tijdens het ouder worden. Tijdens het ouder worden verandert er veel. Er treden onder andere veranderingen op aan hart en (bloed)vaten, botten en gewrichten, de stoelgang, de blaas, de ogen, tanden, en het gewicht (Bazemore, 2016).

In tabel vijf is een overzicht weergegeven met alle fysieke veranderingen die optreden bij het ouder worden.

Tabel 5 Fysieke veranderingen ouder worden (Bazemore, 2016)

Lichamelijke functie(s)	Verandering(en)
Hart en bloedvaten	Bloedvaten worden nauwer waardoor het hart harder moet werken om het bloed rond te pompen. Dit verhoogt het risico op een hoge bloeddruk.
Botten, gewrichten en spieren	Botten en gewrichten krimpen in omvang. Hierdoor verzwakken ze en zijn ze kwetsbaarder voor breuken. De kracht van de spieren en flexibiliteit hiervan nemen af. Dit heeft gevolgen voor de balans en coördinatie.
Stoelgang	De stoelgang wordt moeilijker. De dikke darm heeft steeds meer moeite om een goede stoelgang te realiseren. Hierdoor ontstaat meer risico op constipatie.
Blaas	De blaas wordt minder elastisch, waardoor men vaker naar het toilet moet. Ook de blaasspier neemt in sterkte af en maakt het moeilijker om urine binnen te houden.
Ogen en oren	Ouderen hebben doorgaans moeite om van dichtbij te kijken. Ook kan het moeilijker worden om het zicht aan te passen aan verschillende felheden van licht. Het beluisteren van hoge frequenties geluid gaat ook achteruit.
Tanden	Tandvles trekt zich terug. Door medicatie tegen bijvoorbeeld een hoge bloeddruk droogt de mond uit. Dit resulteert in een hogere kwetsbaarheid van het gebit bij ouderen.
Metabolisme	Je lichaam verbrand calorieën in een langzamer tempo. Blijft men hetzelfde eetpatroon aanhouden, zal het gewicht toenemen.
Huid	De huid wordt dunner en minder elastisch. Er is hierdoor een groter risico op blauwe plekken.

Mentale ontwikkelingen

Ook op cognitief niveau verandert er een hoop tijdens het ouder worden. Dementie is hierin veelvoorkomend en tevens van grote invloed op de woonsituatie. Hoe ouder men wordt hoe meer kans op dementie. Ruim zes procent van de 65-plussers heeft dementie en ruim 40% van de mensen boven de 90 jaar heeft dementie (Kennisplein Zorg voor Beter, 2019).

Er zijn risico's op mentale veroudering gedurende het hele leven. Echter zijn er ook een aantal die in de meeste gevallen alleen in een later stadium van het leven optreden. Ouderen onthouden bijvoorbeeld minder en de mobiliteit neemt af.

De mentale gezondheid is direct van invloed op de fysieke gezondheid en andersom. Om een voorbeeld te geven, ouderen met een hartaandoening hebben meer last van depressies en andere mentale problemen.

De twee belangrijkste en meest voorkomende mentale problemen die optreden bij ouderen zijn dementie en depressies. Dementie heeft invloed op het geheugen, het denkvermogen, gedrag en het vermogen om dagelijkse activiteiten te ondernemen.

Mentale achteruitgang is van invloed op de woonwensen. Er is immers hierboven uitgelegd dat de mentale gesteldheid invloed heeft op de fysieke gezondheid. De woonbehoefte kan sneller veranderen indien er een mentaal probleem in beeld komt (World Health Organisation, 2017).

5.1.2 Veranderingen in woonbehoefte/wensen

Tijdens het ouder worden, veranderen er niet alleen fysieke en mentale aspecten. De woonbehoefte verandert eveneens. In de vorige paragraaf is beschreven wat er verandert op fysiek en mentaal niveau. Door de achteruitgang in mobiliteit en fysieke handelingen is het voor ouderen aantrekkelijk om bij bepaalde voorzieningen in de buurt te wonen of om de woning aan te passen. In deze paragraaf wordt beschreven wat er verandert in de woonbehoefte.

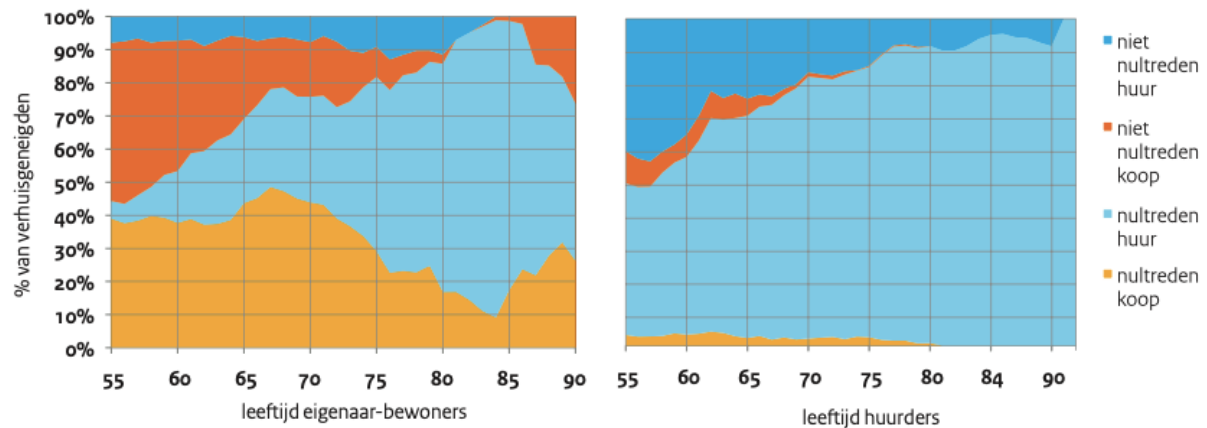
Koop -of huurwoning

Naarmate men ouder wordt groeit de behoefte naar een huurwoning. Dit is echter wel sterk afhankelijk van het inkomen. Des te lager het inkomen, hoe groter de wens naar een huurwoning. Ook onder huiseigenaren is dit het geval (3Bplus, 2020).

Type woning

Over het algemeen geven ouderen de voorkeur aan een grondgebonden woningen of nultredenwoningen, zoals appartementen met lift. Indien men hier een voorkeur voor heeft, hebben de begane grond en de eerste verdieping van het appartementencomplex de meeste belangstelling. Bij de voorkeur voor het wonen op de begane grond speelt de aanwezigheid van een tuin een kenmerkende rol. Naarmate de leeftijd stijgt, neemt de vraag naar eengezinswoningen af en naar seniorenwoningen toe. Het omslagpunt ligt in de leeftijdscategorie 65-74 jaar. Zo'n 60% van de mensen heeft geen specifieke voorkeur voor nieuwbouw of een bestaande woning. Van de senioren die wel een voorkeur hebben, gaat de voorkeur van de meerderheid uit naar nieuwbouw (Cremers & Vischers, 2018).

In figuur twee is te zien dat het merendeel van de ouderen die verhuis geneigd zijn, behoefte heeft aan een nultreden huurwoning (Cremers & Vischers, 2018).

Figuur 2 Gewenste woning (Cremers & Vischers, 2018)

De senior wil een ruime woning, die echter ook weer niet te groot is. Slechts zo'n vijf procent geeft aan een woning met één slaapkamer te willen. Verreweg de meeste senioren willen verhuizen naar een woning met (meer dan) twee slaapkamers. Veel senioren geven aan een woonoppervlakte tussen de 80 en 120m² te wensen. De wens naar kamers en oppervlakte neemt echter af met de leeftijd. Daarnaast moet de woning veel zonlicht binnenlaten en een groot balkon (>12m²; of eventueel een onderhoudsvrije tuin) op het zuiden hebben. Van beduidend minder belang vindt men een afgescheiden keuken. Een grote badkamer en toilet is daarentegen wel een wens, net als een werkkamer. Ouderen hechten over het algemeen veel belang aan wooncomfort. Hieronder vallen verwarming, inbraakwerende voorzieningen en levensloopbestendigheid (3Bplus, 2020).

Woonomgeving en voorzieningen

De voorzieningen die ouderen belangrijk vinden hechten zich vooral aan waar ze het meest gebruik van maken. Hieronder vallen winkels, basisgezondheidsvoorzieningen, openbaar vervoer en een pinautomaat. Ouderen wonen daarom het liefst in het centrum, nabij deze voorzieningen. De weg naar deze voorzieningen toe moet ook goed begaanbaar zijn. Denk hierbij aan goede wegen, straatverlichting en parkeermogelijkheden (3Bplus, 2020)

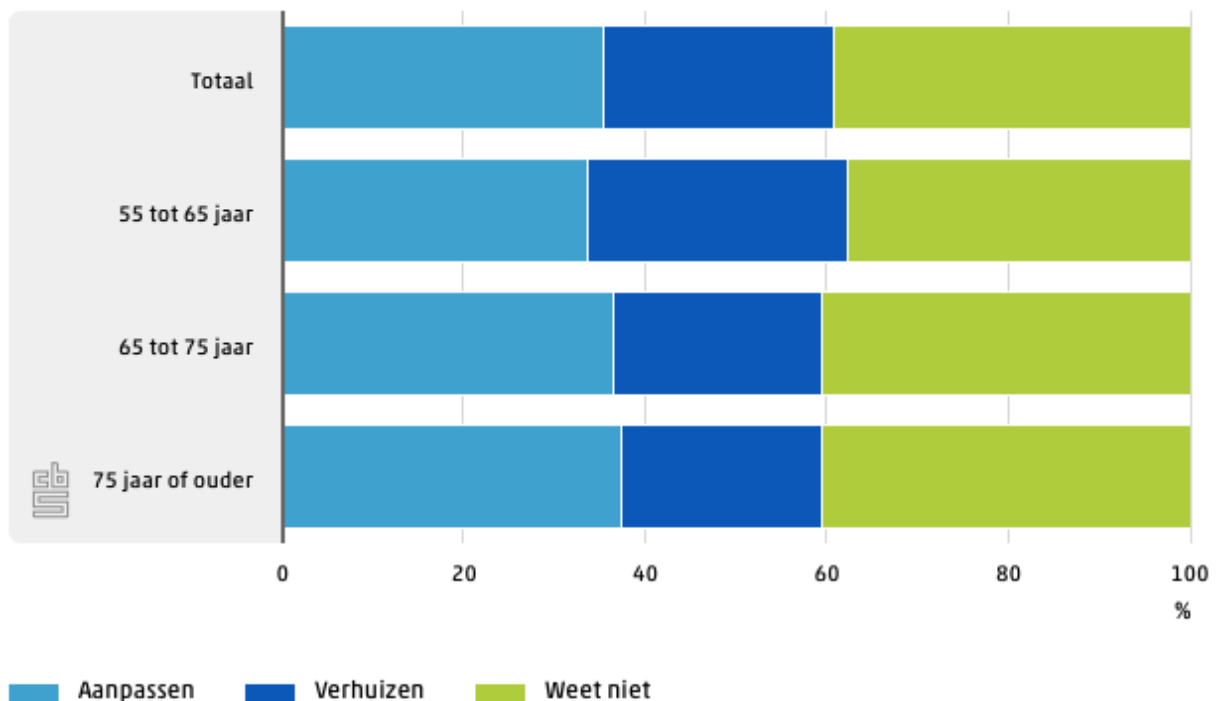
Sociale contacten

Ouderen willen dicht bij hun sociale contacten wonen. Ruim driekwart van de ouderen die wil verhuizen, wil graag in de eigen omgeving blijven wonen. De meeste ouderen geven aan graag midden in de samenleving te willen wonen, waarbij gemengde wijken (met jongeren en voldoende leeftijdsgenoten) de voorkeur hebben. Vooral 75-plussers hechten belang aan de aanwezigheid van andere ouderen en zorgvoorzieningen. Hiermee onderscheiden zij zich duidelijk van de 55- tot 64-jarigen. In een drukke buurt met veel gezinnen wil bijna niemand wonen (Cremers & Vischers, 2018).

Op sociaal gebied moeten er activiteiten in de nabije omgeving, zoals in een wooncomplex, georganiseerd worden. Wel dient deze groep ouderen niet te groot worden, maximaal 25 mensen, zodat er een familieband kan ontstaan. Bijzonder voor de groep ouderen is het grotere belang dat gehecht wordt aan veiligheid. Ouderen geven bijvoorbeeld aan dat zij veelal deur op slot doen en 's avonds de straat niet op durven vanwege hangjongeren. Zij vinden toezicht op de openbare ruimte belangrijk. Het contact met burens en sociale controle zijn belangrijk voor een veilig gevoel op straat (3Bplus, 2020).

Aanpassingen aan het huis en domotica

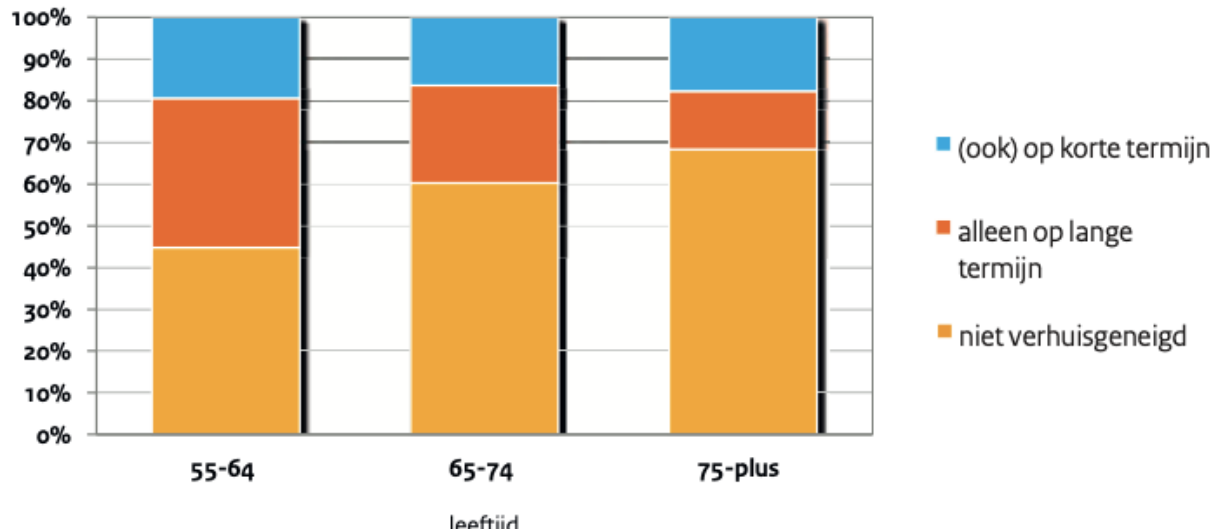
De meerderheid van de ouderen is van mening dat diensten aan huis en aanpassingen van de woning, waaronder met domotica, hen helpen langer thuis te kunnen wonen. Denk hierbij aan branddetectie, personeelsalarmering, sleuteloplossingen, automatische verlichting, zorg op afstand, tweeweg beeld- en geluidverbindingen en informatiediensten. Deze functies geven niet alleen reële verbeteringen, maar vergroten vooral ook veiligheidsgevoelens. Vooral ouderen met een proactieve instelling, voor wie zelfredzaamheid belangrijk is, en ouderen met een zorgwens en gevoelens van machteloosheid neigen het meest naar (toekomstig) gebruik van domotica (3Bplus, 2020). In figuur drie is te zien welk aandeel ouderen per leeftijdsgroep bij gebleken ongeschiktheid van de huidige woning wil verhuizen.

Figuur 3 Aanpassen of verhuizen (Cremers & Vischers, 2018)

5.1.3 Veranderingen in verhuisceneidheid

Indien de verhuisceneidheid gemeten wordt binnen bepaalde leeftijd groepen in de samenleving kan er een vuistregel opgemaakt worden. Hoe ouder men wordt, hoe minder vaak men wil verhuizen (Obbink, 2020). In figuur vier is te zien hoe verhuis geneigd verschillende leeftijdsgroepen zijn met oog op de korte en lange termijn.

Figuur 4 Verhuisceneidheid per leeftijdscategorie (VROM, 2018)

Factoren die invloed hebben op de verhuisceneidheid zijn onder te verdelen in vier hoofdgroepen

- Hechting (Aan de woning, buurt en kennissen in de buurt)
- Tevredenheid (Met de huidige woning en buurt)
- Familie (De wens om bij familie in de buurt te blijven wonen) Externe omstandigheden (Woningmarkt ongunstig, kan niks vinden, te duur, kan woning niet verkopen) (Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, 2019)

5.1.4 Relatie tussen woonbehoefte en fysieke veranderingen

In de vorige paragrafen is uitgelegd wat er met zowel het lichaam als de woonbehoefte gebeurt indien men ouder wordt. In deze paragraaf wordt de relatie tussen deze fysieke veranderingen en de woonbehoefte weergegeven.

Fysieke veranderingen zijn direct van invloed op de woonbehoefte van ouderen. De mobiliteit neemt af, botten worden broos en er komt wellicht een rollator/rolstoel in het leven van de oudere. Dit zorgt ervoor dat er andere woonbehoeften zijn. Denk bijvoorbeeld aan een drempelloze woning of een traploze woning.

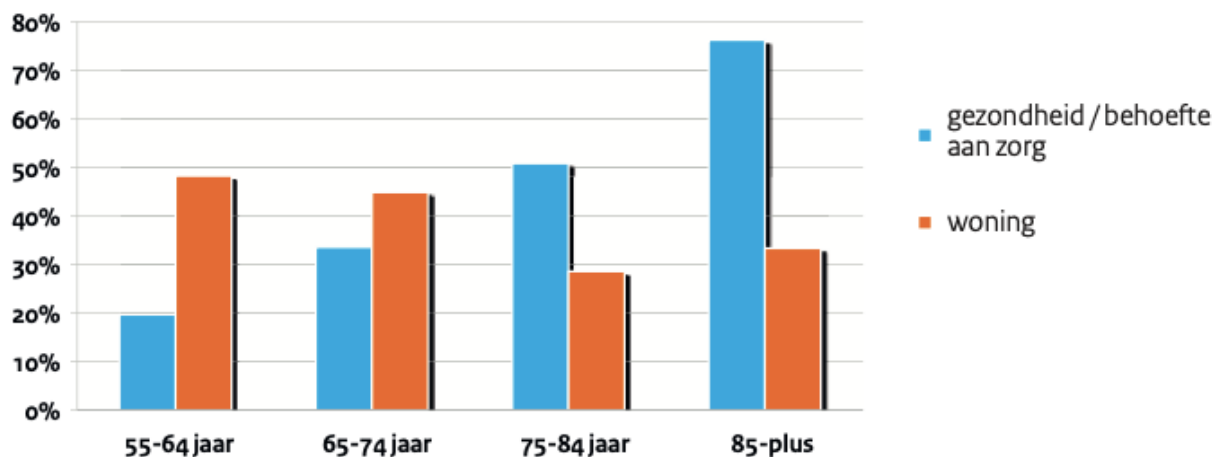
5.1.5 Wanneer willen ouderen verhuizen?

Zoals in de eerdere paragrafen is uitgelegd, zijn ouderen erg honkvast. Ouderen zijn massaal tevreden met de huidige woning en blijven daar het liefst zo lang mogelijk in wonen (Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, 2019).

In feite willen ouderen in hun woning blijven, tot het echt niet anders kan. De voornaamste reden hiervoor heeft alles te maken met de huidige woning en de gezondheid. Ouderen die op korte termijn willen verhuizen geven een aantal redenen om juist wel te verhuizen:

- Te grote woning
- Woning niet gelijkvloers/woning alleen toegankelijk met traplopen
- Behoeftte aan zorg
- Gezondheidsproblemen

In figuur vijf is te zien hoeveel procent van de verhuiscandidate "woning" en "gezondheid" aangeeft als belangrijkste reden om op korte termijn te verhuizen.

Figuur 5 Redenen voor verhuizen korte termijn (Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, 2019)

5.2 Wat zijn de wensen en behoeftes op het gebied van wonen van 50-plussers op Ameland?

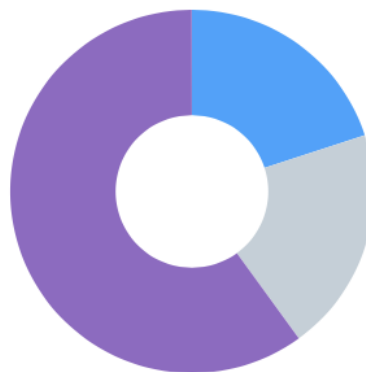
In deze paragraaf wordt beschreven wat de woonwensen -en behoeften zijn van de Amelanders. Er wordt hierin steeds onderscheid gemaakt tussen de huidige ouderen (69+) en de toekomstige ouderen (50-69 jaar oud).

5.2.1 Woonwensen toekomstige generatie ouderen

In deze paragraaf worden de woonwensen beschreven van de toekomstige generatie ouderen. Zij hebben op het moment van schrijven (december 2020) een leeftijd van 50 tot 69 jaar.

Het merendeel van de respondenten dat heeft aangegeven binnen korte termijn te willen verhuizen (60%) heeft geen voorkeur voor een nieuwbouw -of een bestaande woning. 20% van de respondenten heeft een voorkeur voor een nieuwbouwwoning en eveneens 20% geeft de voorkeur aan een bestaande woning boven een nieuwbouwwoning. (Zie figuur zes).

26. Gaat uw voorkeur uit naar een bestaande woning of een nieuwbouwwoning?

Observaties

Totaal 35. Wat is uw leeftijd?: 50 - 59 jaar, 60 - 69 jaar. 15. Waar woont u?: Alle

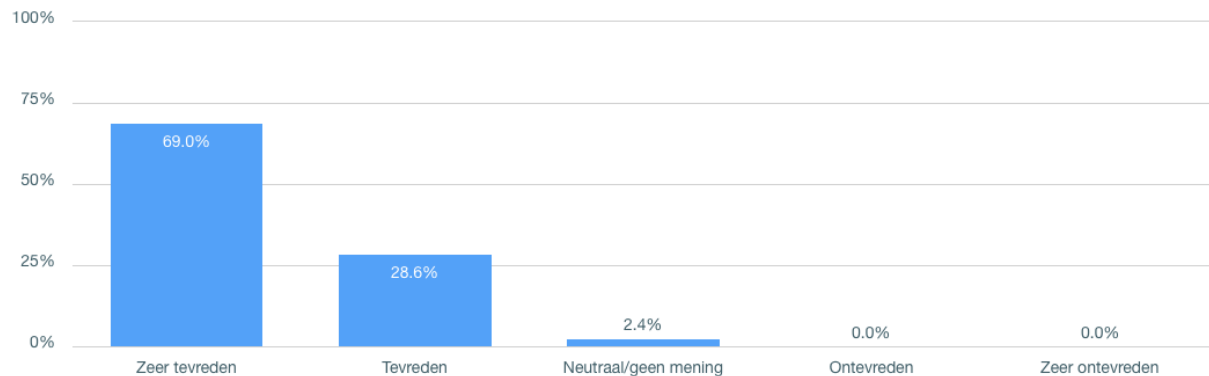
10

Bestaande woning	20.0%	Geen voorkeur	60.0%
Nieuwbouwwoning	20.0%	Weet ik niet	0.0%

Figuur 6 Woningvoorkeur toekomstige ouderen

De toekomstige generatie ouderen is erg tevreden over de huidige woning en de omgeving/voorzieningen. Haast iedereen geeft aan tevreden of zelfs zeer tevreden te zijn met de huidige woning. Respectievelijk 28,6% en 69%. Niemand heeft aangegeven dat ze ontevreden of zeer ontevreden zijn met de huidige woonsituatie. (Zie figuur zeven).

21. Hoe tevreden bent u over uw huidige woonsituatie? (Woning, omgeving, buurt en voorzieningen)

Observaties

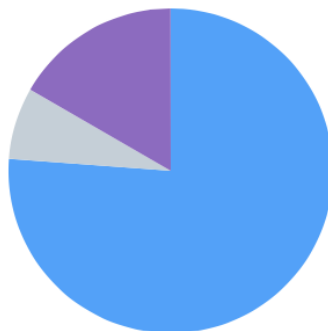
Totaal 35. Wat is uw leeftijd?: 50 - 59 jaar, 60 - 69 jaar

42

Figuur 7 Tevredenheid huidige woonsituatie toekomstige ouderen

Naar aanleiding van vraag 21 (figuur zeven) is de vraag gesteld of men binnen 5 jaar wil verhuizen of niet. Van de toekomstige generatie ouderen geeft ruim driekwart (76.2%) aan niet te willen verhuizen. Dat staat in lijn met de tevredenheid over de huidige woonsituatie. 7.1% heeft aangegeven wel binnen 5 jaar te willen verhuizen en 16.7% geeft aan misschien binnen 5 jaar te willen verhuizen. (Zie figuur acht).

22. Bent u van plan om binnen 5 jaar te verhuizen indien er zich een geschikte woning voordoet?

Observaties

Totaal 35. Wat is uw leeftijd?: 50 - 59 jaar, 60 - 69 jaar

42

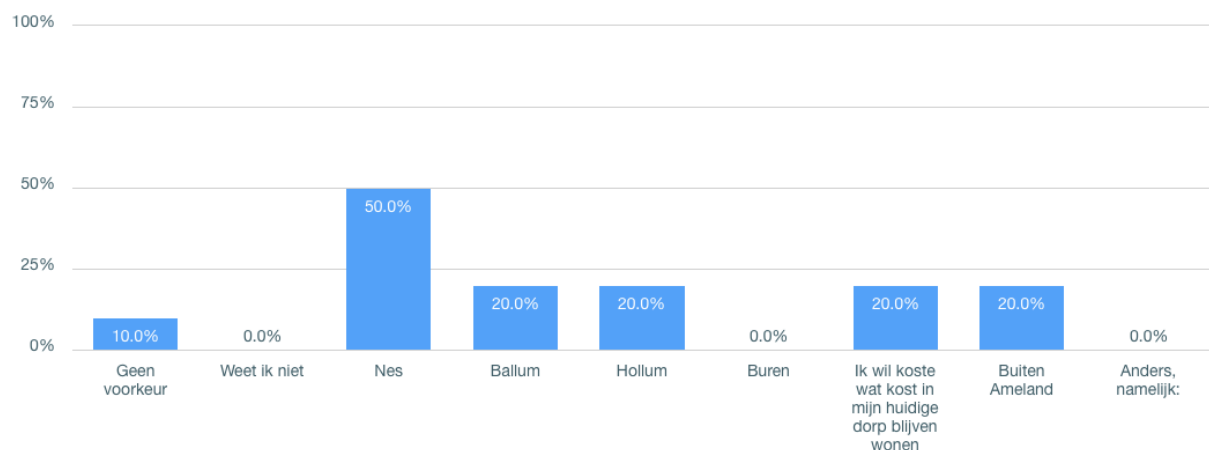
- Nee, zeker niet
- Ja
- Misschien

76.2%
7.1%
16.7%

Figuur 8 Verhuisplannen toekomstige ouderen

In totaal hebben 10 personen van de leeftijd 50-69 jaar aangegeven binnen vijf jaar te willen verhuizen. Op de vraag waar zij dan heen willen verhuizen zijn de meningen erg verdeeld. Wel is duidelijk te zien dat Nes het populairst is. 50% heeft namelijk aangegeven om naar Nes te willen verhuizen. Daarnaast is er voor Ballum, Hollum, buiten Ameland en mensen die koste wat kost in het eigen dorp willen blijven evenveel belangstelling (20%). Aansluitend hierop heeft één persoon geen voorkeur. (Zie figuur negen).

23. Waar zou u bij voorkeur naartoe willen verhuizen? (Meerdere antwoorden mogelijk)

Observaties

Totaal 35. Wat is uw leeftijd?: 50 - 59 jaar, 60 - 69 jaar

10

Figuur 9 Voorkeur woonplaats indien verhuizen toekomstige ouderen

Vervolgens is de vraag voorgelegd, aan de Amelanders die binnen nu en vijf jaar willen verhuizen, op welke termijn dit dan precies is. De meerderheid weet het niet of het is afhankelijk van het woningaanbod op een bepaald moment. (60%). 40% geeft aan binnen één tot twee of binnen vijf jaar te willen verhuizen. (Zie figuur tien).

24. Op welke termijn denkt u te gaan verhuizen?

Observaties

Totaal 35. Wat is uw leeftijd?: 50 - 59 jaar, 60 - 69 jaar

10

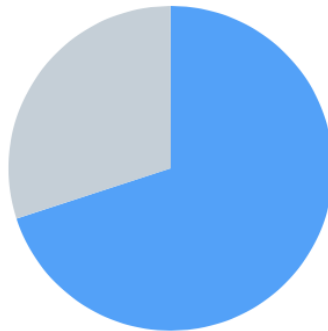

Figuur 10 Verhuistermijn toekomstige ouderen

Verreweg de meeste van de toekomstige generatie ouderen geeft aan dat één tot twee slaapkamers voldoende is (70%). De resterende 30% wil graag drie tot vier slaapkamers. Niemand heeft hier aangegeven vijf of meer slaapkamers te willen. (Zie figuur elf).

29. Hoeveel slaapkamers moet de door u gewenste woning hebben?

Observaties

Totaal 35. Wat is uw leeftijd?: 50 - 59 jaar, 60 - 69 jaar

10

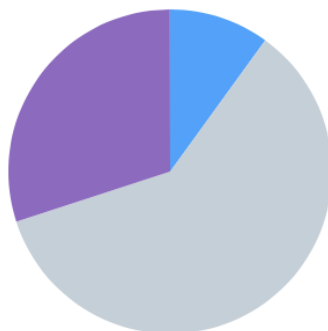
- 1-2 slaapkamers
- 3-4 slaapkamers
- 5 of meer slaapkamers

70.0%
30.0%
0.0%

Figuur 11 Gewenste aantal slaapkamers toekomstige ouderen

Op de vraag hoe groot de woonkamer dient te zijn geeft de meerderheid (60%) aan dat deze 15-25 vierkante meter moet zijn. Een enkeling geeft aan dat tien tot vijftien vierkante meter voldoende is en drie personen geven aan dat 25 vierkante meter of meer pas voldoening geeft. Zie figuur twaalf.

30. Hoe groot dient de woonkamer te zijn?

Observaties

Totaal 35. Wat is uw leeftijd?: 50 - 59 jaar, 60 - 69 jaar

10

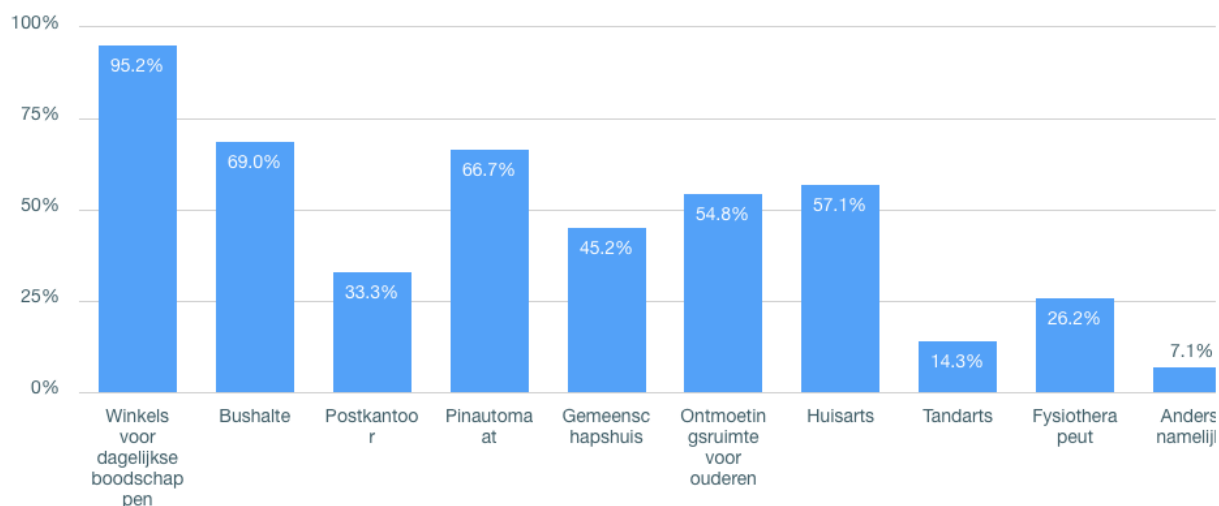
- 10-15 vierkante meter
- 15-25 vierkante meter
- 25 vierkante meter of meer

10.0%
60.0%
30.0%

Figuur 12 Gewenste grootte van de woonkamer toekomstige ouderen

Ook is de vraag gesteld welke voorzieningen aanwezig moeten zijn in de buurt waar gewoond wordt. De toekomstige ouderen geven aan dat er minimaal een winkel voor dagelijkse boodschappen, bushalte en pinautomaat aanwezig moet zijn in de buurt waar ze wonen. Ook wordt er vaak aangegeven dat er een gemeenschapsruimte voor ouderen aanwezig moet zijn en een huisartsenpraktijk. (Zie figuur dertien).

33. Welke 5 voorzieningen dienen minimaal aanwezig te zijn in het dorp / buurt waar u woont?

Observaties

Totaal 35. Wat is uw leeftijd?: 50 - 59 jaar, 60 - 69 jaar

42

Figuur 13 Voorzieningen toekomstige ouderen

5.2.2 Woonwensen huidige generatie ouderen

In paragraaf 5.2.1 is gekeken naar de woonwensen van de toekomstige generatie ouderen. In deze paragraaf worden dezelfde vragen geanalyseerd, maar dan voor de huidige generatie ouderen. De beide leeftijdsgroepen worden hierin naast elkaar geanalyseerd. Er wordt per vraag eerst een terugblik gegeven op de resultaten van de toekomstige generatie ouderen. Daarna komt de groep huidige ouderen in beeld.

Van de toekomstige generatie ouderen die binnen korte termijn willen verhuizen heeft de meerderheid (60%) geen voorkeur voor een nieuwbouw of bestaande woning. Indien gekeken wordt naar de huidige generatie ouderen geeft de helft aan geen voorkeur te hebben, en de andere helft geeft aan het niet te weten. (Zie figuur veertien).

26. Gaat uw voorkeur uit naar een bestaande woning of een nieuwbouwwoning?

Observaties

Totaal 35. Wat is uw leeftijd?: 70 - 79 jaar, 80 - 89 jaar, 90 jaar en ouder

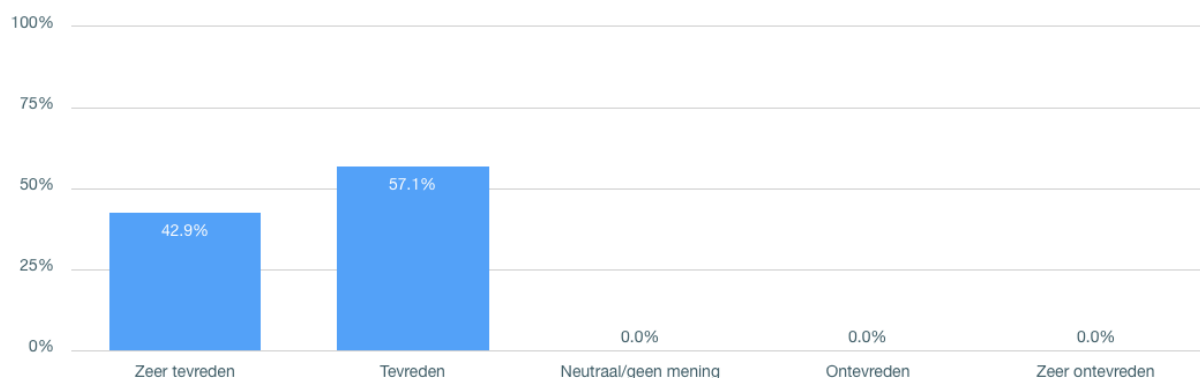
4

● Bestaande woning	0.0%	● Geen voorkeur	50.0%
● Nieuwbouwwoning	0.0%	● Weet ik niet	50.0%

Figuur 14 Voorkeur woningtype huidige generatie ouderen

Van de toekomstige ouderen heeft 69% aangegeven zeer tevreden te zijn met de woonsituatie en 28,6% geeft aan tevreden te zijn. De huidige generatie ouderen geeft aan: 42.9% is zeer tevreden en 57.1% is tevreden met de huidige woonsituatie. (Zie figuur vijftien).

21. Hoe tevreden bent u over uw huidige woonsituatie? (Woning, omgeving, buurt en voorzieningen)

Observaties

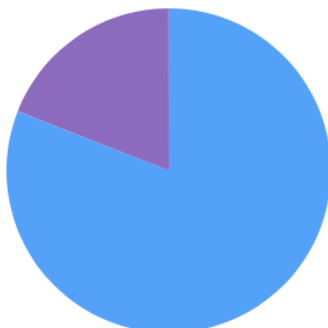
Totaal 35. Wat is uw leeftijd?: 70 - 79 jaar, 80 - 89 jaar, 90 jaar en ouder

21

Figuur 15 Tevredenheid huidige woonsituatie huidige ouderen

Van de toekomstige generatie ouderen heeft 76,2% aangegeven om niet van plan te zijn om binnen vijf jaar te verhuizen indien er zich een geschikte woning voordoet. Bij de huidige generatie ouderen is dit effect ook te zien. De meerderheid van de huidige generatie ouderen (81%) heeft aangegeven niet binnen vijf jaar te willen verhuizen. 19% van deze groep zegt misschien binnen vijf jaar te willen verhuizen. (Zie figuur zestien).

22. Bent u van plan om binnen 5 jaar te verhuizen indien er zich een geschikte woning voordoet?

Observaties

Totaal 35. Wat is uw leeftijd?: 70 - 79 jaar, 80 - 89 jaar, 90 jaar en ouder

21

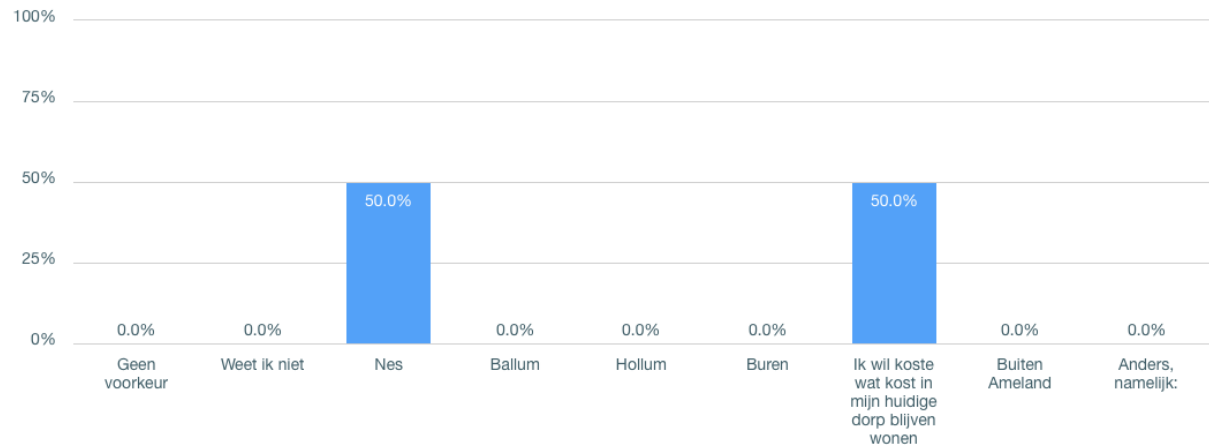
- Nee, zeker niet
- Ja
- Misschien

81.0%
0.0%
19.0%

Figuur 16 Verhuisplannen huidige ouderen

Op de vraag waar men naartoe wil verhuizen antwoordden de toekomstige generatie ouderen ietwat verdeeld. 50% wilde naar Nes, 20% naar Ballum en eveneens 20% naar Hollum. 10% had geen voorkeur. De huidige ouderen geven aan: of naar Nes, of koste wat kost in het huidige dorp blijven wonen. (Zie figuur zeventien).

23. Waar zou u bij voorkeur naartoe willen verhuizen? (Meerdere antwoorden mogelijk)

Observaties

Totaal 35. Wat is uw leeftijd?: 70 - 79 jaar, 80 - 89 jaar, 90 jaar en ouder

4

☐ Open antwoorden

Figuur 17 Voorkeur woonplaats indien verhuizen huidige ouderen

Op de vraag op welke termijn 50-plussers op Ameland willen verhuizen geeft de toekomstige generatie ouderen aan verdeeld te zijn. 20% geeft aan binnen twee jaar, eveneens 20% geeft aan binnen twee tot vijf jaar te verhuizen. 30% geeft aan dat het afhankelijk is van het woningaanbod en eveneens 30% geeft aan het niet te weten.

Van de huidige ouderen geeft driekwart aan het niet te weten. 25% geeft aan dat het afhankelijk is van het woningaanbod. (Zie figuur achttien).

24. Op welke termijn denkt u te gaan verhuizen?

Observaties

Totaal 35. Wat is uw leeftijd?: 70 - 79 jaar, 80 - 89 jaar, 90 jaar en ouder

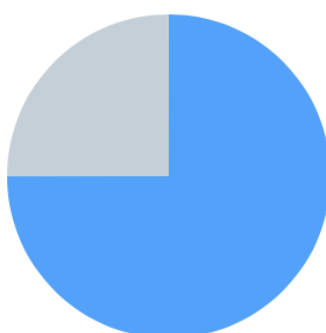
4

Binnen 2 jaar	0.0%	Afhankelijk van het woningaanbod	25.0%
2 tot 5 jaar	0.0%	Weet ik niet	75.0%

Figuur 18 Verhuistermijn huidige ouderen

De toekomstige generatie ouderen heeft aangegeven dat 70% tevreden is met één tot twee slaapkamers in de gewenste woning. Van de huidige generatie ouderen geeft driekwart (75%) aan dat één tot twee slaapkamers voldoende is. Een kwart geeft aan dat drie tot vier slaapkamers gewenst is. (Zie figuur negentien).

29. Hoeveel slaapkamers moet de door u gewenste woning hebben?

Observaties

Totaal 35. Wat is uw leeftijd?: 70 - 79 jaar, 80 - 89 jaar, 90 jaar en ouder

4

1-2 slaapkamers	75.0%
3-4 slaapkamers	25.0%
5 of meer slaapkamers	0.0%

Figuur 19 Gewenst aantal slaapkamers huidige ouderen

Op de vraag hoe groot de woonkamer dient te zijn hebben de toekomstige ouderen aangegeven grotendeels tevreden te zijn met vijftien tot 25 vierkante meter oppervlakte van de woonkamer. (60%). 30% gaf aan dat meer dan 25 vierkante meter voldoende is en 10% gaf aan dat tien tot vijftien vierkante meter voldoende is.

Van de huidige generatie ouderen geeft de meerderheid (50%) aan dat de woonkamer het liefst 25 vierkante meter of meer moet zijn. 25% geeft aan dat tien tot vijftien vierkante meter voldoende is en eveneens 25% geeft aan dat vijftien tot 25 vierkante meter voldoening geeft. (Zie figuur twintig).

30. Hoe groot dient de woonkamer te zijn?

Observaties

Totaal 35. Wat is uw leeftijd?: 70 - 79 jaar, 80 - 89 jaar, 90 jaar en ouder

4

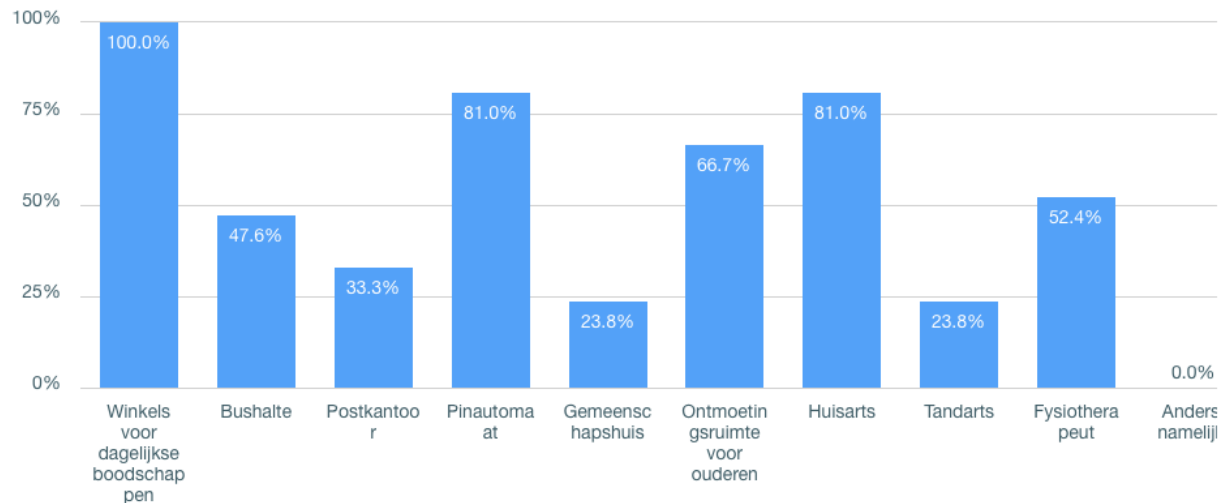
- 10-15 vierkante meter
- 15-25 vierkante meter
- 25 vierkante meter of meer

25.0%
25.0%
50.0%

Figuur 20 Gewenste grootte van de woonkamer huidige ouderen

Van de toekomstige generatie ouderen geeft de meerderheid aan dat er een winkel voor dagelijkse boodschappen, pinautomaat, gemeenschapshuis voor ouderen en een bushalte aanwezig moet zijn. De huidige ouderen vinden alleen een bushalte iets minder belangrijk (69% tegenover 47,6% bij de huidige ouderen). Zie hiervoor figuur 21.

33. Welke 5 voorzieningen dienen minimaal aanwezig te zijn in het dorp / buurt waar u woont?

Observaties

Totaal 35. Wat is uw leeftijd?: 70 - 79 jaar, 80 - 89 jaar, 90 jaar en ouder

21

Figuur 21 Voorzieningen huidige ouderen

5.3 Welke factoren spelen een rol bij de keuze van 50-plussers op Ameland om al dan niet te verhuizen?

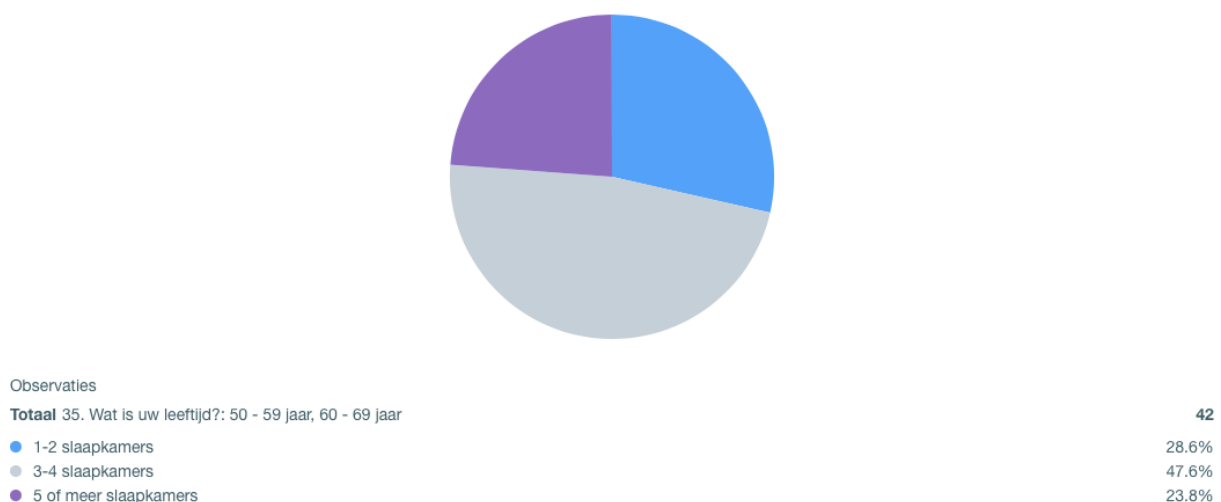
In paragraaf 5.2.1 en 5.2.2 zijn de woonwensen van zowel de huidige generatie als de toekomstige generatie ouderen beschreven. In deze paragraaf wordt beschreven of Amelanders in een te grote woning wonen en welke factoren van invloed zijn op de verhuigeneigdheden van Amelanders. Hier wordt wederom onderscheid gemaakt tussen de factoren behorende bij de huidige ouderen en de factoren die horen bij de toekomstige generatie ouderen.

5.3.1 Woont de toekomstige generatie ouderen van Ameland in een te grote woning?

Om de resultaten van deze deelvraag te beschrijven is er een tweetal vragen gesteld in de vragenlijst.

Op de vraag hoeveel slaapkamers de huidige woning heeft, geeft van de toekomstige generatie ouderen 28.6% aan één tot twee slaapkamers te hebben. 47.6% geeft aan drie tot vier slaapkamers te hebben en 23.8% geeft aan 5 of meer slaapkamers in de huidige woning te hebben. Zie hiervoor figuur 22.

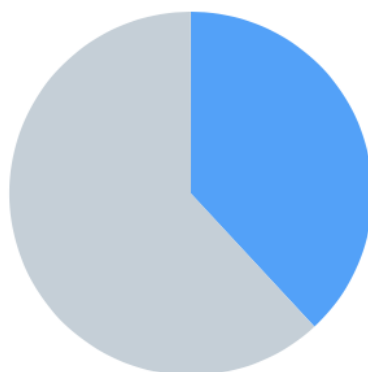
18. Hoeveel slaapkamers heeft uw huidige woning?

Figuur 22 Aantal slaapkamers huidige woning

Op de vraag hoeveel van deze slaapkamers nog gebruikt worden geeft de toekomstige generatie ouderen aan: bij 61.9% worden één of meer slaapkamers niet meer gebruikt, 38.1% geeft aan dat alle slaapkamers nog gebruikt worden en niemand heeft aangegeven dat er geen enkele slaapkamer meer gebruikt wordt. Zie hiervoor figuur 23.

19. Wat kunt u zeggen over het gebruik van uw slaapkamers?

Observaties

Totaal 35. Wat is uw leeftijd?: 50 - 59 jaar, 60 - 69 jaar

42

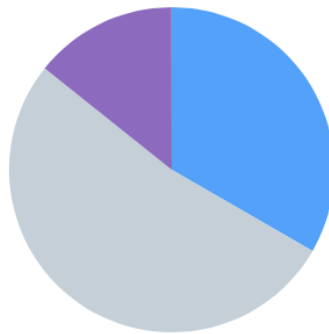
Alle slaapkamers worden nog gebruikt	38.1%
Sommige slaapkamers worden niet meer gebruikt (Door bijvoorbeeld verhuizen van kinderen)	61.9%
Geen enkele slaapkamer wordt nog gebruikt (Ik slaap in de woonkamer)	0.0%

Figuur 23 Gebruik aantal slaapkamers

5.3.2 Woont de huidige generatie ouderen op Ameland in een te grote woning?

Op de vraag hoeveel slaapkamers de huidige woning heeft, heeft 33.3% aangegeven één tot twee slaapkamers te hebben. De meerderheid, 52.4% heeft aangegeven drie tot vier slaapkamers te hebben. Ten slotte heeft 14.3% aangegeven vijf of meer slaapkamers te hebben. Zie figuur 24.

18. Hoeveel slaapkamers heeft uw huidige woning?

Observaties

Totaal 35. Wat is uw leeftijd?: 70 - 79 jaar, 80 - 89 jaar, 90 jaar en ouder

21

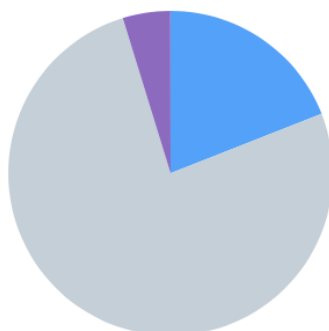
- 1-2 slaapkamers
- 3-4 slaapkamers
- 5 of meer slaapkamers

33.3%
52.4%
14.3%

Figuur 24 Aantal slaapkamers huidige ouderen

Van de huidige generatie ouderen geeft 76.2% aan dat sommige slaapkamers niet meer gebruikt worden. 19% geeft aan dat alle slaapkamers nog gebruikt worden en 4.8% geeft aan dat geen enkele slaapkamer nog gebruikt wordt. Zie figuur 25.

19. Wat kunt u zeggen over het gebruik van uw slaapkamers?

Observaties

Totaal 35. Wat is uw leeftijd?: 70 - 79 jaar, 80 - 89 jaar, 90 jaar en ouder

21

- Alle slaapkamers worden nog gebruikt
- Sommige slaapkamers worden niet meer gebruikt (Door bijvoorbeeld verhuizen van kinderen)
- Geen enkele slaapkamer wordt nog gebruikt (Ik slaap in de woonkamer)

19.0%
76.2%
4.8%

Figuur 25 Gebruik slaapkamers huidige ouderen

Respondent 1 (gebiedsteam Ameland) geeft in een interview aan dat ook zij het idee heeft dat ouderen in een te grote woning wonen. Zij geeft aan: “Omdat er dus nog heel veel ouderen in grote huizen wonen. En daardoor de doorstroming van de huizenmarkt een beetje in de knel komt” (1, 2020).

Daarbij geeft respondent 1 aan dat het mede de oorzaak is van de grote huizen dat de zorg erop afgestemd is. Dit zorgt er volgens haar voor dat ouderen er toch te lang in blijven wonen. Hierop geeft zij aan: “Aan de ene kant wil men ze uit de huizen hebben maar aan de andere kant bieden we de zorg om thuis te blijven wonen. Afhankelijk van de grootte van de woning wordt het aantal uur thuiszorg afgegeven. Er zijn ook best gemeentes die standaard bijvoorbeeld 1,5 uur thuiszorg hebben”.

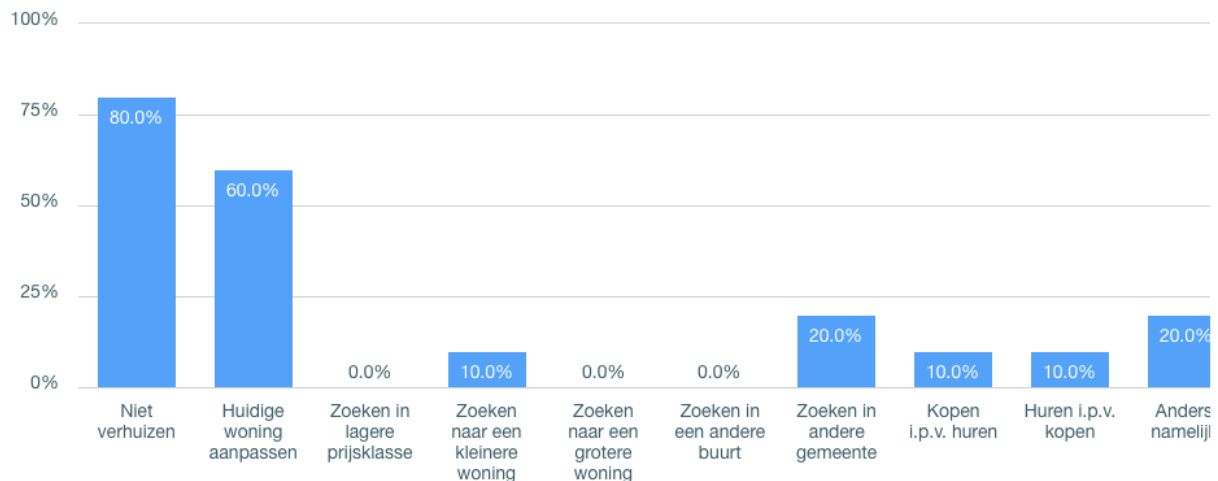
Als oplossing draagt respondent 1 aan: “Ik zie nog wel een mogelijkheid voor de jongeren: die ook 1gezinswoningen vasthouden met bijvoorbeeld een beperking. Die zouden naar een tiny-house kunnen om ruimte op de woningmarkt te maken”

5.3.3 Verhuis-factoren toekomstige ouderen

In deze paragraaf wordt bekeken welke factoren van invloed zijn op het al dan niet verhuizen van Amelanders. (Toekomstige ouderen).

Van de toekomstige generatie ouderen die heeft aangegeven binnen 5 jaar te verhuizen, geeft de meerderheid aan dat indien er zich geen geschikte woning voordoet, niet te willen verhuizen of de huidige woning wil aanpassen. (Zie figuur 26)

31. Stel er komt geen woning beschikbaar die volledig voldoet aan uw wensen, wat doet u dan? (Meerdere antwoorden mogelijk)

Observaties

Totaal 35. Wat is uw leeftijd?: 50 - 59 jaar, 60 - 69 jaar

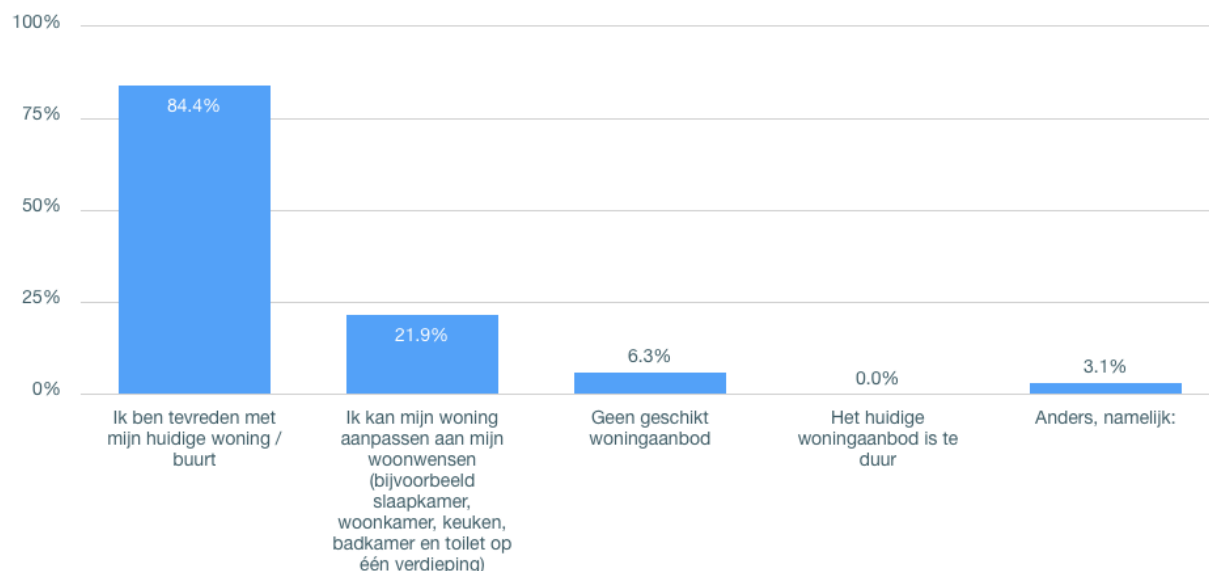
10

Figuur 26 Verhuisredenen indien er geen geschikte woning komt van toekomstige ouderen

Een anonieme respondent bevestigt dit. Hij/zij vertelt via anders, namelijk: “Dat lijkt mij het grootste probleem, omdat er geen woningen beschikbaar zijn, blijft men tot op hoge leeftijd wonen waar men woont waardoor er geen doorstroming is en het ook voor de thuiszorg steeds drukker wordt.”

Op de vraag waarom de toekomstige generatie niet wil verhuizen heeft de meerderheid aangegeven dat ze tevreden zijn met de huidige woning/buurt (84.4%). Daarnaast geeft 21.9% aan dat ze de woning zelf aan kunnen passen naar wens. 6.3% geeft aan dat er geen geschikt woningaanbod is. Zie hiervoor figuur 27).

32. Waarom wilt u niet verhuizen? (Meerdere antwoorden mogelijk).

Observaties

Totaal 35. Wat is uw leeftijd?: 50 - 59 jaar, 60 - 69 jaar

31

Figuur 27 Redenen om niet te verhuizen toekomstige ouderen

Aan de verhuisgeneigden van de toekomstige generatie ouderen is de vraag voorgelegd wat de reden is dat zij willen verhuizen. 20% geeft aan om alle voorzieningen in huis gelijkvloers te willen. Eveneens 20% geeft aan dat een kleinere woning gewenst is. 10% wil een grotere woning en eveneens 10% geeft aan dat er leuke sociale contacten zijn in de buurt waar gewoond wordt. Ook 10% is ontevreden over de huidige buurt. 30% heeft een andere reden gegeven. Dit zijn persoonlijke voorkeuren. (Zie figuur 28).

25. Wat is de reden dat u wilt verhuizen?

Observaties

Totaal 35. Wat is uw leeftijd?: 50 - 59 jaar, 60 - 69 jaar

10

Figuur 28 Reden om te verhuizen toekomstige ouderen

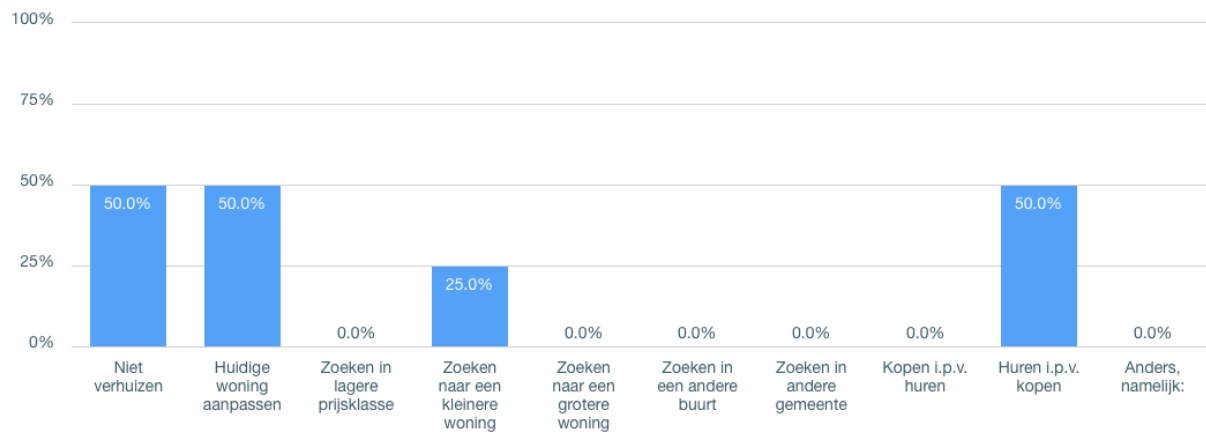
5.3.4 Verhuisfactoren huidige ouderen

In paragraaf 5.3.3 zijn de verhuisfactoren uiteengezet van de toekomstige generatie ouderen. In deze paragraaf worden de verhuisfactoren van de huidige generatie ouderen weergegeven. Wederom wordt er hier eerst een terugblik op de resultaten van de toekomstige generatie ouderen gegeven.

Op de vraag wat 50-plussers doen indien er zich geen geschikte woning voordoet, geeft de toekomstige generatie ouderen aan dat de meerderheid dan niet wil verhuizen of de woning aan de eigen wensen wil aanpassen.

Als gekeken wordt naar de huidige ouderen is te zien dat 50% aangeeft de woning aan te passen, niet te verhuizen of te zoeken naar een huurwoning in plaats van een koopwoning. Zie figuur 29.

31. Stel er komt geen woning beschikbaar die volledig voldoet aan uw wensen, wat doet u dan? (Meerdere antwoorden mogelijk)

Observaties

Totaal 35. Wat is uw leeftijd?: 70 - 79 jaar, 80 - 89 jaar, 90 jaar en ouder

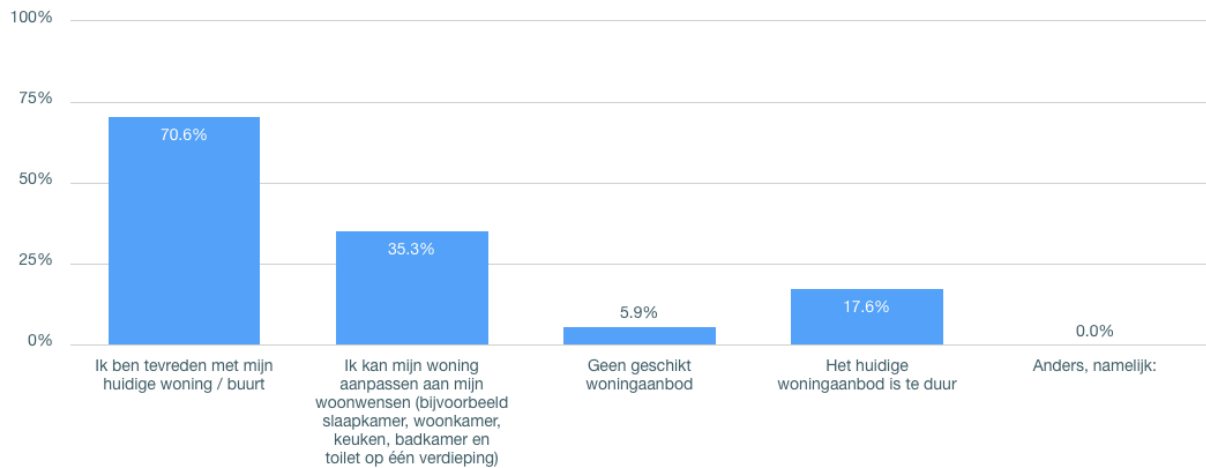
4

Figuur 29 Verhuisredenen huidige ouderen (Indien geen geschikte woning)

Op de vraag waarom men niet wil verhuizen heeft de toekomstige generatie ouderen aangegeven dat de meerderheid tevreden is met de huidige woning of de woning aan kan passen.

Van de huidige generatie ouderen geeft 70.6% aan tevreden te zijn met de huidige woning. 35.3% geeft aan dat de huidige woning aan te passen is aan de wensen. 5.9% geeft aan dat er geen geschikt woningaanbod is en 17.6% geeft aan dat het huidige woningaanbod te duur is. Deze vraag is alleen voorgelegd aan de respondenten die niet verhuis geneigd zijn. (Zie figuur 30).

32. Waarom wilt u niet verhuizen? (Meerdere antwoorden mogelijk).

Observaties

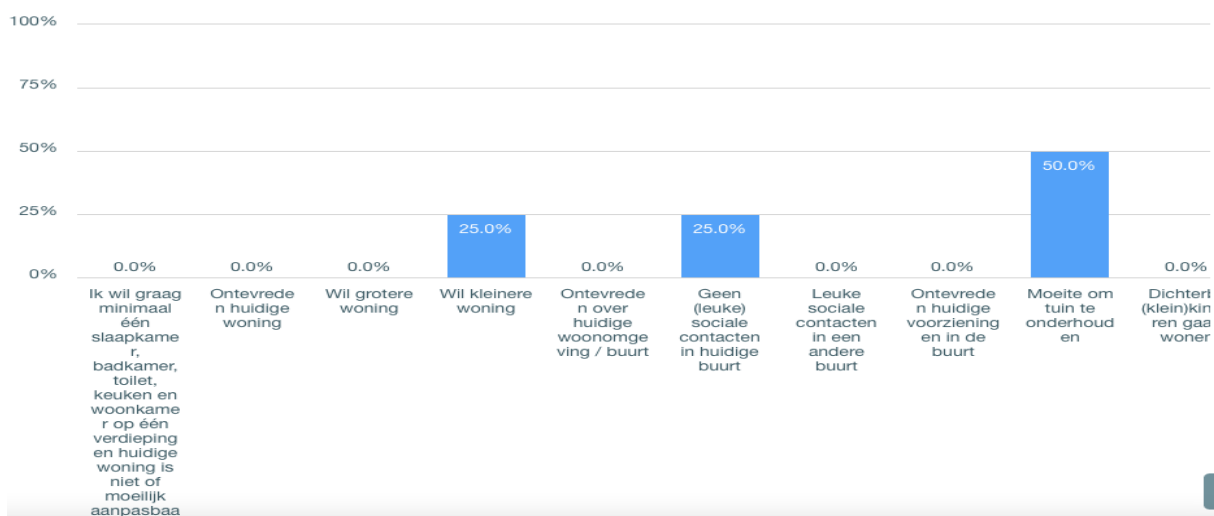
Totaal 35. Wat is uw leeftijd?: 70 - 79 jaar, 80 - 89 jaar, 90 jaar en ouder

17

Figuur 30 Redenen om niet te verhuizen huidige ouderen

Op de vraag wat de reden is dat men wil verhuizen heeft de toekomstige generatie aangegeven of de woning gelijkvloers te hebben of een kleinere woning te hebben. Van de huidige generatie ouderen geeft aan: 50% moeite om tuin te onderhouden, 25% heeft geen leuke sociale contacten in de buurt en eveneens 25% wil een kleinere woning. Zie figuur 31.

25. Wat is de reden dat u wilt verhuizen?

Figuur 31 Redenen om te verhuizen huidige ouderen

5.4 Sluit het huidig woonbeleid aan bij de woonwensen van de 50-plussers op Ameland?

In de vorige paragraaf zijn de resultaten van welke factoren van invloed zijn op het al dan niet verhuizen van Amelanders besproken. In deze paragraaf wordt getoetst of het huidig woonbeleid aansluit bij de woonwensen van de Amelanders.

5.4.1 Toetsingskader

Het woonbeleid wordt aan de hand van een aantal kernpunten getoetst:

– *Ontwikkeling van het woningaanbod*

De gemeente Ameland wil voor 2022 25 tot 30 levensloopbestendige woningen bouwen. Dit betekent dat alle huisvoorzieningen zoals een slaapkamer en badkamer op de begane grond te vinden zijn. Dit geldt voor groepen die huurtoeslag kunnen ontvangen. (400-593 per maand).

Ameland voegt voor 2022 tien tot vijftien levensloopbestendige woningen toe voor de “aftoppingsgrens” voor huurtoeslag. Prijs van de huur zit hier op 593 tot 850 euro per maand. De verdeling van deze huurwoningen zal evenredig verdeeld worden tussen Hollum/Ballum en Buren/Nes. De oudere Amelanders hebben aangegeven dat Nes het populairst is (KAW Woningmarktonderzoek, 2017, pp. 1–10).

Ook met de ontwikkeling van het woningaanbod is het lastig. Respondent 1 geeft aan dat indien er jongeren in huizen wonen waar eigenlijk ouderen in moeten, die er ook niet uitgezet worden en er te lang in blijven. Respondent 1 vertelt: “Soms is er een aanleuninwoning bij de Stelp. Dat gaat met ups en downs. Nu zitten er weer jongeren in. Moet er een oudere in, dan blijven de jongeren nog veel langer zitten.”

– *Locatie van nieuwbouwwoningen:*

In het woonbeleid van de gemeente Ameland staat aangegeven dat de verhouding tussen de locatie van het aantal nieuwbouwwoningen evenredig verdeeld is. Dit betekent dat de helft van de woningen gebouwd worden in Hollum/Ballum en de andere helft in Nes/Buren.

– *Grootte van de woonkamer:*

In de woonvisie van de gemeente Ameland is opgenomen welke soort huizen er moeten komen. Een kenmerk hiervan is dat deze woningen gelijkvloers moeten zijn. Er is echter niks opgenomen over de daadwerkelijke indeling van de huizen die gebouwd gaan worden. Aan de hand van deze ontbrekende informatie kan niet getoetst worden of dit aansluit bij de woonwensen van 50-plussers op Ameland.

– *Nabijheid van belangrijke voorzieningen:*

In elk dorp op Ameland wordt gebouwd. Echter zijn niet in alle dorpen de belangrijkste voorzieningen voor ouderen aanwezig. Dit is alleen in Nes het geval. In Nes is een bushalte, supermarkt, huisartsenpraktijk en ontspanningsmogelijkheden. In Ballum is eveneens een huisartsenpraktijk aanwezig maar geen supermarkt voor de dagelijkse boodschappen.

Ouderen hebben aangegeven dat ze bij deze belangrijke voorzieningen in de buurt willen wonen. Hollum heeft geen huisartsenpraktijk maar wel een supermarkt. De voorzieningen zijn verspreid over het eiland en niet alle voorzieningen zijn in elk dorp aanwezig.

– *Doel van deze woonvisie voor de toekomst:*

De woonvisie van de gemeente Ameland heeft een aantal doelen. Deze zijn hieronder weergegeven.

1. Deze woonvisie biedt oplossingen voor groepen die van vitaal belang zijn voor het eiland. Zij krijgen zonder hulp van de overheid niet de gewenste huisvesting en maken geen kans op de woningmarkt. Zij vallen tussen wal en schip en kunnen zowel niet huren als kopen.
2. Deze woonvisie dient als toetsingskader voor nieuwbouwinitiatieven.
3. Deze visie geeft richting aan de strategische keuzes die het gemeentelijk woningbedrijf in de komende jaren gaat maken (KAW Woningmarktonderzoek, 2017, pp. 50–55).

Hoofdstuk 6: Conclusie, discussie en aanbevelingen

In hoofdstuk vijf zijn de resultaten van dit onderzoek besproken. Om er een oordeel over te kunnen geven, worden in hoofdstuk zes de conclusies beschreven. In dit hoofdstuk wordt per deelvraag de conclusie gegeven zodat het de structuur en leesbaarheid van het rapport bevordert.

6.1 Wat is het effect van oud worden op de woonbehoefte en verhuisgeneigdheid?

Met het verlopen van de tijd veranderen er zowel op fysiek als cognitief niveau een hoop. De hersenen werken trager, de huid trekt zich samen en botten krimpen. Ook verandert het metabolisme en kan het zicht verslechteren. Al met al zijn dit veranderingen die invloed hebben op het leven van de ouderen. Hierdoor treden er veranderingen op in de woonbehoefte en verhuisgeneigdheid.

Oud worden heeft als gevolg dat de woonbehoefte verschuift naar dichtbij voorzieningen, klein(er) en gelijkvloers. De verhuisgeneigdheid daalt. Senioren zijn minder verhuis geneigd dan andere leeftijdsgroepen. Kortom, hoe ouder, hoe honkvaster.

6.2 Wat zijn de wensen en behoeften op het gebied van wonen, van 50-plussers Ameland?

De 50-plussers op Ameland zijn zeer tevreden over hun huidige woning. Dit geldt zowel voor de toekomstige als de huidige generatie ouderen. De belangrijkste bevinding tijdens het onderzoek doen naar deze deelvraag is dat ouderen honkvast zijn. Ze willen niet verhuizen en ze zijn zeer tevreden met hun huidige woning en woonomgeving. De ouderen willen graag nabij belangrijke voorzieningen wonen en hechten waarde aan een grote woonkamer.

6.3A Welke factoren spelen een rol bij de keuze van 50-plussers op Ameland om al dan niet te verhuizen?

Tevredenheid en de mogelijkheid om de woning aan te passen aan de eigen wensen zijn de twee belangrijkste factoren voor ouderen op Ameland om niet te verhuizen. Ouderen vinden hun eigen woning een uitstekende woning om de oude dag in te beleven. Factoren die ervoor zorgen dat ouderen wel willen verhuizen zijn: de grootte van de woning, een lastig te onderhouden tuin en geen leuke sociale contacten in de buurt.

6.3B Wonen de 50-plussers op Ameland in een te grote woning?

Ja. Veel ouderen op Ameland wonen te groot. Een groot deel van de slaapkamers wordt niet meer gebruikt. Hieruit kan geconcludeerd worden dat er gewoond wordt in een te grote woning. Dit geldt voor zowel de huidige als de toekomstige generatie ouderen.

6.4 Sluit het huidig woonbeleid aan bij de woonwensen van 50-plussers op Ameland?

De huidige woonvisie van de gemeente Ameland sluit maar deels aan bij de woonwensen van de ouderen. Er is niks bekend over de daadwerkelijke indeling van de nieuwbouwwoningen dus kan daar geen uitspraak over gedaan worden. Wel is duidelijk dat Nes het populairst is en dat daar dus de meeste voorkeur naar uit gaat. De eis van de ouderen dat ze graag gelijkvloerse woningen willen hebben wordt wel aan voldaan. Dat is de ambitie van het gemeentelijk woningbedrijf Ameland (KAW Woningmarktonderzoek, 2017).

6.5 Beantwoording hoofdvraag

Naar aanleiding van de resultaten in hoofdstuk vijf wordt de hoofdvraag beantwoord:

“Hoe kan de gemeente Ameland met haar woonbeleid inspelen op de naderende vergrijzing en stagnatie van de doorstroming van ouderen in haar woningmarkt?”

Om met haar woonbeleid stagnatie van ouderen op de woningmarkt te voorkomen zal de gemeente rekening moeten houden met de woonwensen van de ouderen, namelijk:

- Bouw in het centrum, nabij belangrijke voorzieningen;
- Zorg dat er voldoende woningaanbod is;
- Woningaanbod moet zowel in het lage als het middelste segment zijn;
- Realiseer gelijkvloerse woningen;
- Bouw het meest in Nes;
- Realiseer een woonkamer van minimaal 25 vierkante meter;
- Realiseer woningen met kleine tuin, en één tot twee slaapkamers;
- Bouw woningen die volledig voldoen aan de woonwensen van ouderen.

Met het zoveel mogelijk voldoen aan de vraag en woonwensen van ouderen op Ameland kan de gemeente frictie op de woningmarkt (deels) wegnemen. Doordat er woningen vrijkomen van ouderen biedt het mogelijkheden voor bijvoorbeeld jonge gezinnen en seizoenswerkers op Ameland.

6.6 Discussie

In de discussie wordt uiteengezet wat de bedreigingen zijn van de betrouwbaarheid en validiteit. Ook wordt een relatie gelegd met de verwachtingen vooraf en de uiteindelijke resultaten.

Voor dit onderzoek is een digitale enquête, deskresearch en een interview gebruikt als onderzoeksmethode om te onderzoeken wat de woonwensen en verhuisgeneigdheid van de 50-plussers op Ameland zijn. De enquête is verspreid via sociale media en de lokale nieuwsbrief, waardoor 62 Amelanders hem hebben ingevuld. Op basis hiervan kan gesteld worden dat het onderzoek niet valide is. De steekproef is niet groot genoeg om een uitspraak te kunnen doen voor de gehele populatie 50-plussers op Ameland. Indien het onderzoek opnieuw wordt uitgevoerd, bestaat een reële kans dat het andere resultaten laat zien. Daarnaast zijn de interviews digitaal afgenomen. Hierdoor heeft de onderzoeker geen invloed kunnen uitoefenen op non-verbale signalen en de omgeving. Oorzaak van beide bedreigingen is de coronacrisis.

Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt dat ouderen honkvast zijn en pas willen verhuizen als het echt niet anders kan. Daarnaast is gebleken dat ouderen dichtbij belangrijke voorzieningen willen wonen, een woonkamer van minimaal 25 vierkante meter willen en zeer tevreden zijn met de huidige woning. 50-plussers op Ameland zijn hierom weinig verhuisgeneigd. Dit resultaat staat in lijn met de verwachting, omdat de bekende literatuur hetzelfde beeld schetst. De literatuur laat zien dat ouderen, onafhankelijk van woonplaats, weinig verhuisgeneigd zijn t.o.v. jongere leeftijdsgroepen.

Een mogelijke verklaring voor het resultaat van dit onderzoek kan ermee te maken hebben dat ouderen zowel in fysiek als mentaal oogpunt achteruitgaan. Ze worden minder mobiel waardoor ze dichterbij belangrijke voorzieningen willen wonen. Daarnaast hebben ze de eigen woning vaak afbetaald en wonen ze relatief goedkoop. Dit kan verklaren waarom ouderen honkvast zijn en niet willen verhuizen. Daarnaast toont dit onderzoek aan dat ouderen het liefst een woonkamer van 25 vierkante meter willen hebben. Een verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat ouderen er rekening mee houden dat er wellicht in de nabije toekomst een bed in de kamer moet komen te staan, of dat ze minder mobiel worden door bijvoorbeeld een rollator.

Dit onderzoek is een aanvulling op de huidige literatuur omdat op een Waddeneiland een erg specifieke cultuur heerst. Dit onderzoek heeft zich namelijk specifiek gericht op Ameland. Eerdere studies hebben enkel laten zien wat de woonwensen van ouderen op het vaste land zijn.

Dit onderzoek is zowel op de korte als de lange termijn van invloed op Ameland. De woningmarkt loopt al maar stugger terwijl er steeds meer behoefte is naar huisvesting voor seizoenswerkers op Ameland. Indien de gemeente niks met dit rapport doet, zal de woningmarkt nog verder vast komen te zitten. Dat heeft wellicht tot gevolg dat als de babyboomgeneratie gestorven is, er een grote overvloed van woningen op de markt komt. De woningmarkt zal hierdoor (gedeeltelijk) instorten.

6.7 Suggesties voor vervolgonderzoek

In deze paragraaf wordt naar aanleiding van dit onderzoek een suggestie voor vervolgonderzoek gedaan.

Het advies voor vervolgonderzoek is dan ook om een soortgelijk onderzoek uit te voeren om de woonwensen van de seizoenswerkers en jonge gezinnen te achterhalen. Dit onderzoek belicht alleen de woonwensen van de probleemgroep, de 50-plussers. Met dit vervolgonderzoek kan de gemeente Ameland het woonbeleid nog veelzijdiger maken door alle leeftijdsgroepen die van belang zijn voor Ameland hierin mee te nemen.

6.8 Aanbevelingen

Naar aanleiding van de resultaten en conclusies van dit onderzoek, zijn er een aantal belangrijke aanbevelingen.

1. De gemeente Ameland zal op de korte termijn actief het woonbeleid aan moeten passen aan de wensen van de huidige ouderen, om frictie op de woningmarkt weg te nemen.
2. De gemeente Ameland zal op de lange termijn, rekening moeten houden met de woonwensen van de toekomstige generatie ouderen, om frictie op de woningmarkt in de toekomst te voorkomen.
3. De gemeente Ameland zal kritisch moeten kijken naar haar eigen woonbeleid en op alle mogelijke vlakken proberen om Amelanders te motiveren om door te stromen op de woningmarkt, te beginnen met de resultaten van dit onderzoek.

Hoofdstuk 7: Reflectie

In het laatste hoofdstuk reflecteert de onderzoeker op de uitvoering van het onderzoek, de opdracht, het eigen ontwikkelen als Facility Manager en verbeteringen bij de professionele beroepshouding. Hiervoor wordt het reflectiemodel “GIBBS” toegepast (Mulder, 2021).

Beschrijving

De gemeente Ameland heeft opdracht gegeven om onderzoek te doen naar de toekomst van ouderenhuisvesting op Ameland. Dit onderzoek staat in het teken van het afstuderen aan de opleiding Facility Management. Het onderzoek is door middel van een onderzoeksplan vormgegeven door het formuleren van een doelstelling, probleemanalyse, vraagstelling en theoretisch kader.

Gevoelens

De coronacrisis was al aan de gang toen dit onderzoek startte. Daarom werd het een uitdaging. De onderzoeker heeft alles vanuit huis moeten doen. Het is daadwerkelijk een ingewikkeld project geworden. Er was door de coronacrisis haast geen enkele vorm van ontspanning meer toegankelijk. Dat heeft ervoor gezorgd dat het mentaal erg uitputtend was om door te gaan met het onderzoek. Achteraf bleek de onderzoeker in staat om dit toch op een correcte manier aan te pakken en het onderzoek tot een goed einde te brengen.

Evaluatie

Normaal gesproken neem je een interview fysiek af. Ga je bij ouderen langs om een enquête in te laten vullen en kan er gewoon op kantoor gewerkt worden. Dit was tijdens deze afstudeerperiode niet mogelijk. Alle onderzoeksmethodes moesten op afstand ingezet worden. Mede hierdoor heeft de onderzoeker niet het beoogde aantal respondenten weten te benaderen. De 50-plussers op Ameland maken weinig gebruik van sociale media, en omdat dit de enige vorm was waarin de onderzoeker de enquête kon verspreiden, is dit in te weinig gevallen gelukt. De onderzoeker heeft ondanks de coronacrisis toch nog waardevolle informatie weten te verzamelen voor de gemeente Ameland. Creativiteit, probleemoplossend denken en pro-activiteit zijn vaardigheden die de onderzoeker op een goede manier heeft toegepast om toch zoveel mogelijk resultaten te behalen.

Analyse

De vernieuwde manier van onderzoek doen, het digitale contact met zowel respondenten als opdrachtgever en bureau Noorderruimte, hebben niet geleid tot een lager niveau van onderzoek. Door de pandemie is de onderzoeker misschien nog wel meer dan normaal vastberaden geweest om het onderzoek goed uit te voeren. De onderzoeker is ten alle tijden proactief, doelgericht en oplossingsgericht te werk gegaan. De onderzoeker heeft geleerd om in een dynamische, mentaal uitputtende tijd de verkregen resultaten te analyseren en er een aanbeveling over te schrijven.

Conclusie/actieplan

De onderzoeker kan niet stellen dat het een positieve ervaring is geweest, maar ook geen negatieve. Het zit ergens tussen die twee in. Het was mentaal uitputtend, doorzeefd met teleurstellingen door steeds nieuwe coronamaatregelen van het kabinet. Het heeft echter wel in positieve zin bijgedragen aan de motivatie van de onderzoeker om het onderzoek tot een goed eind te brengen. Er kon immers weinig energie naar ontspanning. Het vermogen van de onderzoeker om resultaat gericht te werken is door de pandemie versterkt. Dit vraagstuk heeft de onderzoeker te allen tijde getracht aan te pakken zoals een junior adviseur dat zou hebben gedaan. Als beginnend professional wil de onderzoeker een baan vinden binnen het facilitaire vakgebied, om daar op professioneel vlak nog beter te worden en de verkregen vaardigheden van de opleiding in te kunnen zetten.

Literatuurlijst

- 3Bplus. (2020, 27 april). *Woonwensen van ouderen – de woning, situatie en omgeving*. Geraadpleegd op 9 januari 2021, van <https://3bplus.nl/woonwensen-van-ouderen-de-woning-situatie-en-omgeving/>
- Aanleunwoning. (2015). In *Van Dale* (Vijftiende editie). Van Dale uitgevers. Geraadpleegd van https://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/aanleunwoning#.X_kDsC2iFhA
- Babyboom. (2015). In *Van Dale* (Vijftiende editie). Van Dale uitgevers. Geraadpleegd van https://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/babyboom#.X_kEBC2iFhA
- Bazemore, N. (2016, 12 september). *What's Normal Aging?* Geraadpleegd op 9 januari 2021, van <https://www.webmd.com/healthy-aging/guide/normal-aging#2>
- Beleid. (2015). In *Van Dale* (Vijftiende editie). Van Dale Uitgevers. Geraadpleegd van https://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/beleid#.X_kJdi2iFhA
- Benders, L. (2020, 21 april). *Reflecteren met de STARR-methode*. Geraadpleegd op 9 januari 2021, van <https://www.scribbr.nl/stage/starr-methode/>
- Brown, L. A., & Moore, E. G. (1970). The Intra-Urban Migration Process: A Perspective. *Geografiska Annaler. Series B, Human Geography*, 52(1), 1–13.
<https://doi.org/10.2307/490436>
- Bults, S. [Steven Bults]. (2020, 17 november). *Oproep tot het invullen van vragenlijst* [Facebook status update]. Geraadpleegd van <https://www.facebook.com/groups/480825342318057/permalink/1217571631976754/>

- Cremers, M., & Vischers, R. (2018). *Woononderzoek stichting Woon*. CBS. Geraadpleegd van <https://www.cbs.nl>
- Fokkema, T., Jong-Gierveld, J., & Nijkamp, P. (1993). *Internal Elderly Migration*. Amsterdam, Nederland: Netherlands Interdisciplinary Demographic Institute.
- Gemeente Nijmegen. (2015). *Verhuisgedrag en woonwensen van ouderen*. Gemeente Nijmegen.
- Gielissen, A. (2020, 10 april). *Hoe betrouwbare website herkennen? Checklist veilige website* | Datalink. Geraadpleegd op 9 januari 2021, van <https://www.datalink.be/blog/betrouwbare-website-herkennen/>
- Huisman, C. (2018, 19 april). 94 procent van de ouderen woont nog thuis en houdt dat graag zo. *De Volkskrant*. Geraadpleegd van <https://www.volkskrant.nl>
- KAW Woningmarktonderzoek. (2017). *Woonvisie Ameland, investeren in duurzame dorpen*. Amsterdam, Nederland: KAW.
- Kennisplein Zorg voor Beter. (2019, 13 november). *Cijfers rond dementie*. Geraadpleegd op 2 december 2020, van <https://www.zorgvoorbeter.nl/dementie/cijfers>
- Michael, S. F., Gopal, K., & Ligthart, D. (2018). *Verhuis -en slaagkansen*. Rijksoverheid. Geraadpleegd van <https://www.rijksoverheid.nl>
- Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. (2019, 12 juli). *Ontwikkelingen woningmarkt senioren*. Geraadpleegd op 9 januari 2021, van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/seniorenwoningen/ontwikkelingen-woningmarkt-senioren>
- Mulder, P. (2021, 3 januari). *Reflectiemodel van Gibbs*. Geraadpleegd op 9 januari 2021, van <https://www.toolshero.nl/management-modellen/reflectiemodel-gibbs/>

Obbink, H. (2020, 26 november). Ook al is hun huis te groot en hebben ze geld genoeg, ouderen willen niet verhuizen. *Trouw*. Geraadpleegd van <https://www.trouw.nl>

Ontgroening. (2018). In *Encylo*. Encyclo. Geraadpleegd van <https://www.encyclo.nl/begrip/Ontgroening>

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (2013). *Gemeentelijk gezondheidsprofiel Ameland*. Geraadpleegd op 5 januari 2021, van https://www.rivm.nl/media/profielen/profile_60_Ameland_demografie.html

Rossi, P. H. (1980). *Why Families Move*. Thousand Oaks, Canada: SAGE Publications.

Sjaadstad, L. A. (1962). *The costs and returns of human migration* (70ste editie, Vol. 5). Chicago, Verenigde Staten: Journal of political economy.

Stagnatie. (2015). In *Van Dale* (Vijftiende editie). Van Dale uitgevers. Geraadpleegd van https://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/stagnatie#.X_kJxC2iFhA

Tsjil internet solutions - www.tsjil.nl. (2020, 12 november). *Meedenken over de ouderenzorg thuis op Ameland - Persbureau Ameland*. Geraadpleegd op 9 januari 2021, van <https://www.persbureau-ameland.nl/meedenken-over-de-ouderenzorg-thuis-op-ameland>

Van Dale. (2015). Discrepantie. In *Van Dale* (Vijftiende editie). Van Dale Uitgevers. Geraadpleegd van https://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/discrepantie#.X_mC2C2iFhA

Van Dale. (2015b). Domotica. In *Van Dale* (Vijftiende editie). Van Dale uitgevers. Geraadpleegd van https://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/domotica#.X_nLiC2iFKM

- Van Leer, R., Smit, E., & Tuijp, P. (2019). *Doorstroming van ouderen: een win-win situatie?* Ministerie van BZK.
- Vergrijzing. (2015). In *Van Dale* (Vijftiende editie). Van Dale Uitgevers. Geraadpleegd van https://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/vergrijzing#.X_kGOy2iFhA
- Verhoeven, N. (2018). *Wat is onderzoek?* (6de editie). Den Haag, Nederland: Boom Lemma.
- Vermaat, M. F., van Rooij, H., & le Noble, G. (2006). 1132 Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). *Zorg en Financiering*, 5(9), 11–35. <https://doi.org/10.1007/bf03092956>
- Voogd, P. (2005). *Woonwensen van 55-plussers in de gemeente Haren*. Groningen, Nederland: Wetenschapswinkel Economie & Bedrijfskunde Rijksuniversiteit Groningen.
- Wetten.nl - Regeling - Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming - BWBR0040940*. (2020, 1 januari). Geraadpleegd op 5 januari 2021, van <https://wetten.overheid.nl/BWBR0040940/2020-01-01>
- Wolpert, J. (1965). Behavioral aspects of the decision to migrate. *Papers in Regional Science*, 159–169. Geraadpleegd van https://econpapers.repec.org/article/blapresci/v_3a15_3ay_3a1965_3ai_3a1_3ap_3a159-169.htm
- Woonwensen van ouderen*. (2016, 19 mei). Geraadpleegd op 8 januari 2021, van <https://3bplus.nl/woonwensen-van-ouderen-de-woning-situatie-en-omgeving/>
- World Health Organisation. (2017, 12 december). *Mental health of older adults*. Geraadpleegd op 15 november 2020, van <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/mental-health-of-older-adults>

Bijlage 1: Persoonlijke communicatie met gemeente Ameland

Aantekeningen werkbezoek Ameland.

Vorstelrondje:

Andre Douwe de vries. Beleidsmedewerker. Betrokken bij ouderenhuisvesting.

Vanuit de inhoud. Betrokken bij sociaal domein.

Ayla schildkamp. Sociale huisvesting. Mogelijke nieuwbouw in centrum. Beheerd door woningbedrijf. Schakeling woningbedrijf.

Marijn oud. Beleidsmedewerker, projectleider waddencampus. Lid van dorpsvereniging. Hierdoor krijgt hij veel info over de samenleving: projectgroep: leefbaarheid breed. Programma waddencampus. Vergelijkbare problemen. Oplossingen wellicht anders. Veel raakvlakken.

Sigrid roep: projectmedewerker waddencampus: "procesmanager". Min of meer coach. 2^e schil huisvesting.

Annie en steven stellen zich voor.

Gevoeligheid 1^e lijnszorg. Hele proces. De communicatie is erg belangrijk. Dat is van belang.

Afspraken: de twee studenten van bouwkunde staan los van ons. Wij zijn het kernteam.:

Wanneer komen we: welke dagen? Over nadenken. Hoogseizoen is niet handig.

Buren = huisvesting zo geregeld. Andere dorpen worden bekeken.

250 sociale huurwoningen. Net gestart bouw 17 nieuwbouwwoningen. 26 sociale huurwoningen erbij komend jaar. Lang niet gebouwd op Ameland. Ze voorzagen een krimp. Vooral permanent wonen. Faciliteren burgers met een kleine beurs. Jaarlijks inkomen tot 40.000. Woningmarkt ontspoord. Kunnen afwijken van landelijke wetten etc. Dat is voordeel van gemeente.

Relatief veel familie. Mantelzorg vaak goed uitgerekt. Hoe kan je inrichten: woonvormen: woonvorm is er wel. Dat wordt wel betrokken in het onderzoek.

Staat bekend lokaal: daar wil je niet zitten. Reputatie is erg slecht. Voorheen gedacht: krimp. Inhoudelijke zorg. Mensen met beperking.

Afstemming bekijken. Eilanders verwendheid. Eigen dopjes. Willen geen concessies doen voor de huisvesting. De sfeer die heerst. Ze willen koste wat kost in hun eigen omgeving blijven.

Denken buiten bestaande paden. Niet direct aannames doen.

Doel van onderzoek:

Perspectief: waar leggen ze de focus op met oog op ouderenhuisvesting. Wat betekent dit voor de woning?

Ze hebben oog voor de lange termijn. Dit moet over 20 jaar nog steeds van belang zijn. Hoe zou de doelgroep er mee omgaan?

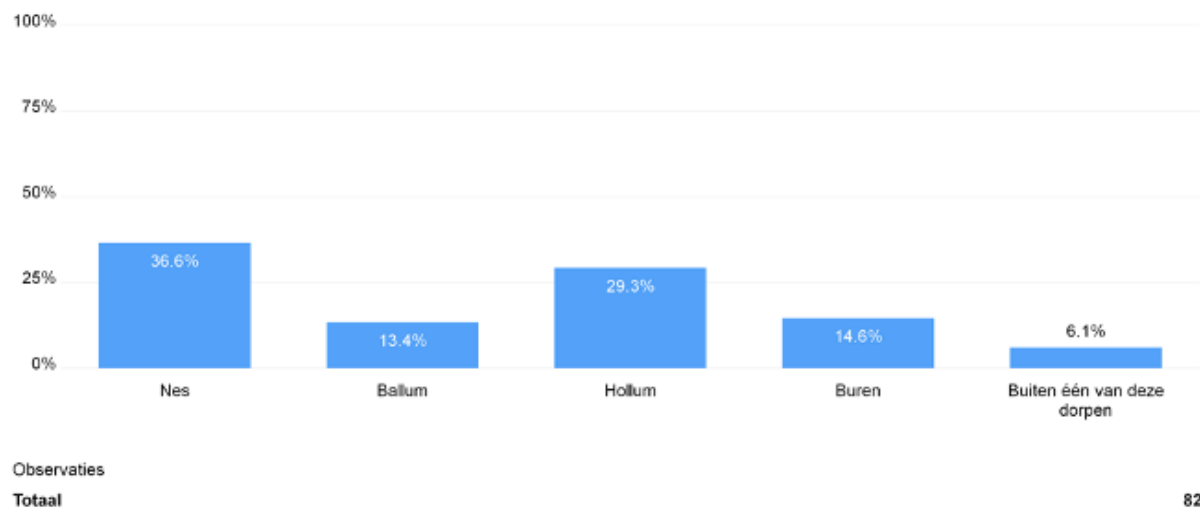
Samenvatten: ik merk veel tradities en vastklampen aan gebruiken die ze altijd deden.

Woningmarkt is erg heftig hier.

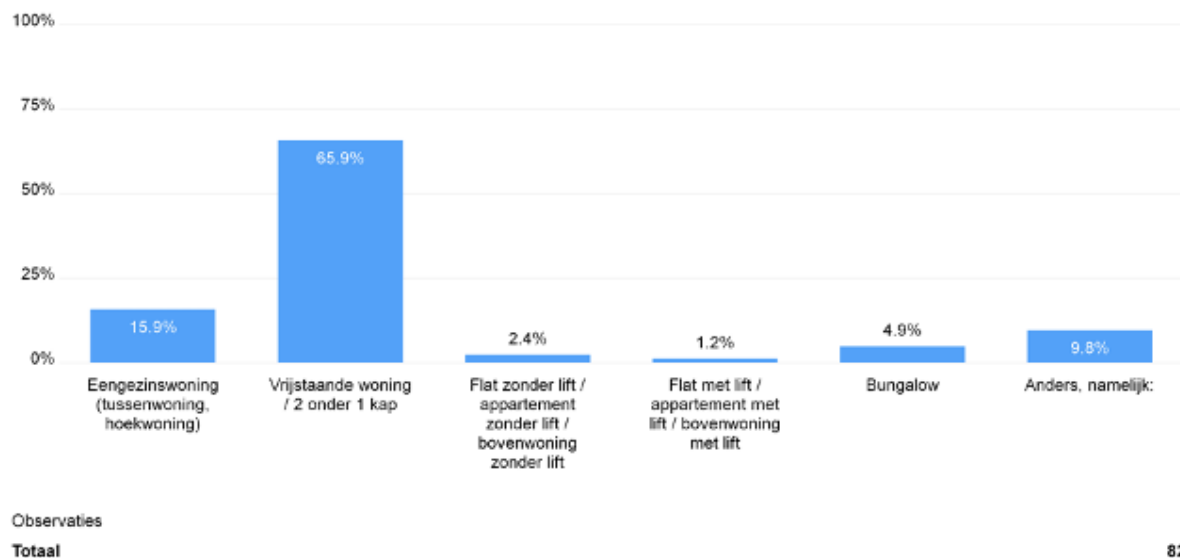
Senioren die pensionaten zijn werkt tegen. Dubbele vergrijzing.

Bijlage 2: Enquêtevragen ongefilterd

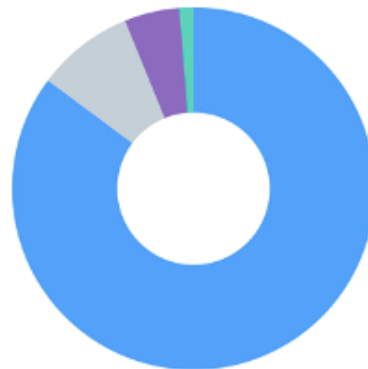
15. Waar woont u?

16. In welk type woning woont u?

17. Is uw woning een huurwoning of koopwoning?

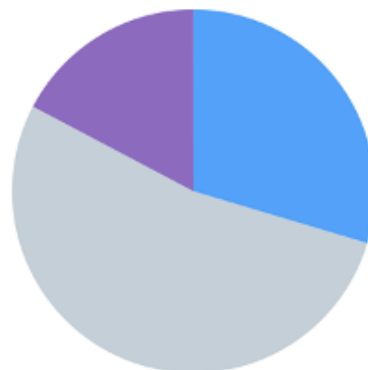
Observaties

Totaal

81

● Koopwoning	85.2%	● Huurwoning gemeentelijk woningbedrijf	8.6%	● Huurwoning particulier	4.9%	● Anders, namelijk:	1.2%
--------------	-------	---	------	--------------------------	------	---------------------	------

18. Hoeveel slaapkamers heeft uw huidige woning?

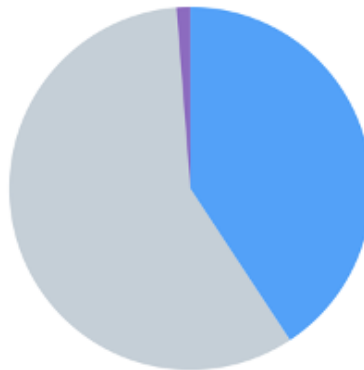
Observaties

Totaal

81

● 1-2 slaapkamers	29.6%
● 3-4 slaapkamers	53.1%
● 5 of meer slaapkamers	17.3%

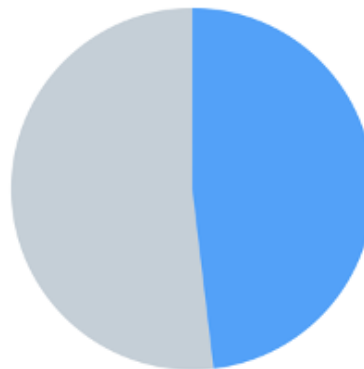
19. Wat kunt u zeggen over het gebruik van uw slaapkamers?

Observaties

Totaal	81
● Alle slaapkamers worden nog gebruikt	40.7%
● Sommige slaapkamers worden niet meer gebruikt (Door bijvoorbeeld verhuizen van kinderen)	58.0%
● Geen enkele slaapkamer wordt nog gebruikt (Ik slaap in de woonkamer)	1.2%

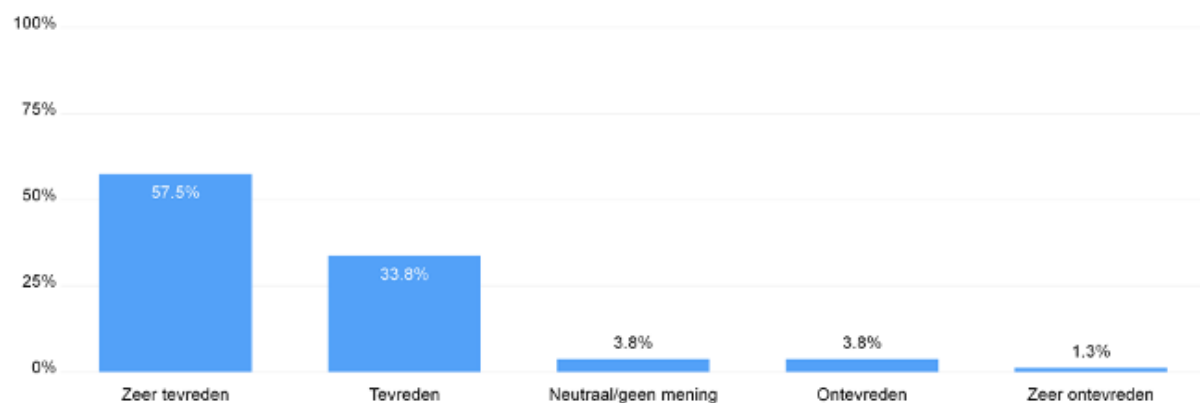
20. Liggen woonkamer, keuken, badkamer, toilet en minimaal 1 slaapkamer van uw huidige woning op dezelfde verdieping?

Observaties

Totaal	81
● Ja	48.1%
● Nee	51.9%

21. Hoe tevreden bent u over uw huidige woonsituatie? (Woning, omgeving, buurt en voorzieningen)

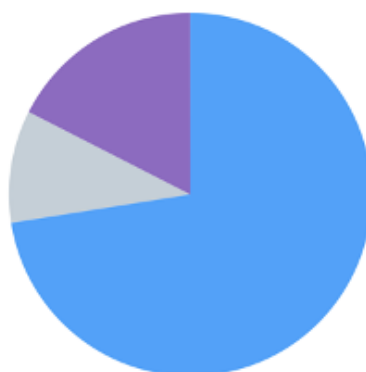

Observaties

Totaal

80

22. Bent u van plan om binnen 5 jaar te verhuizen indien er zich een geschikte woning voordoet?

Observaties

Totaal

80

● Nee, zeker niet

72.5%

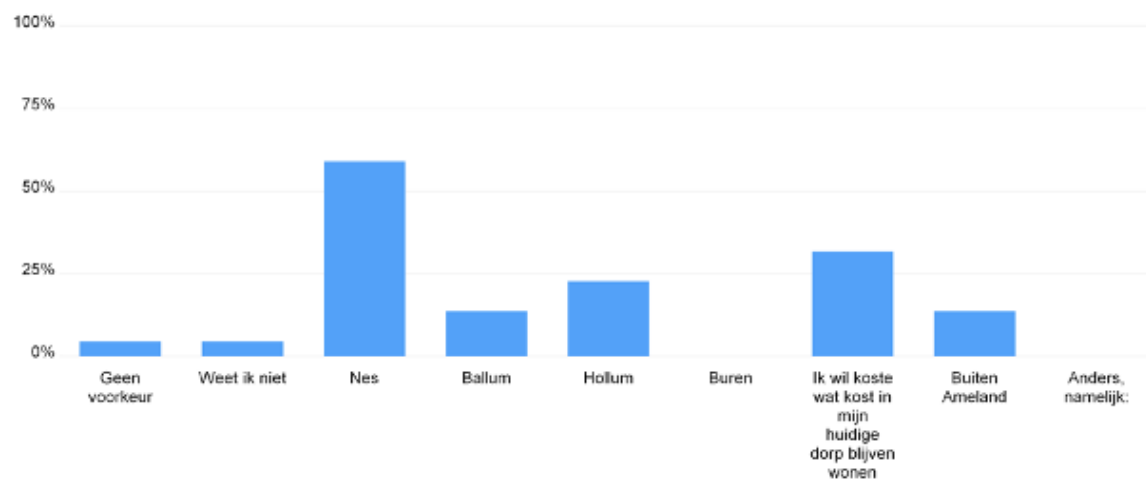
● Ja

10.0%

● Misschien

17.5%

23. Waar zou u bij voorkeur naartoe willen verhuizen? (Meerdere antwoorden mogelijk)

Observaties

Totaal

22

24. Op welke termijn denkt u te gaan verhuizen?

Observaties

Totaal

22

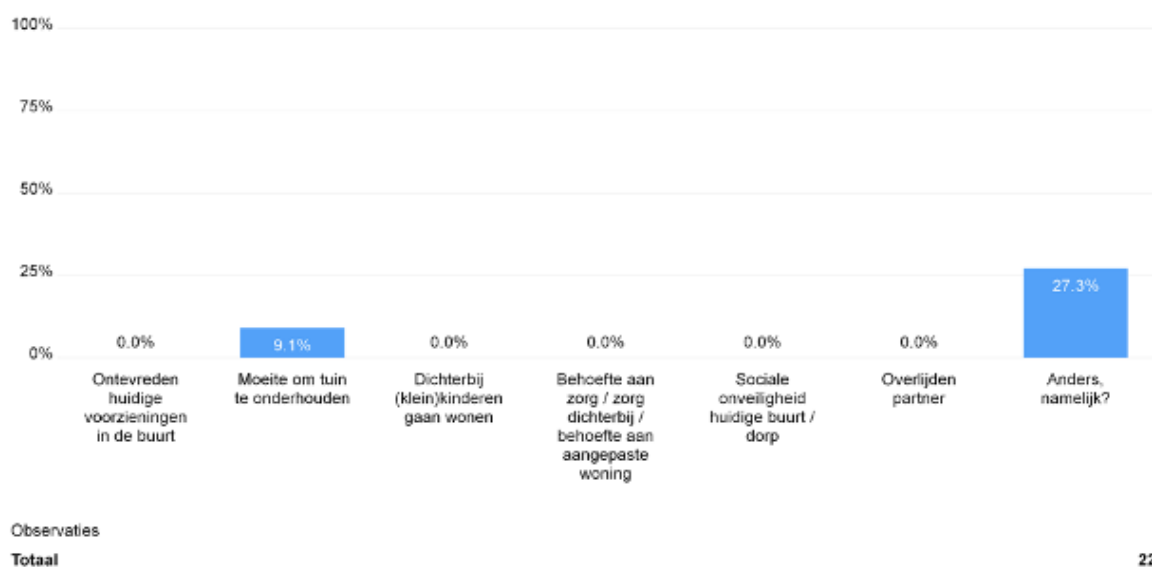
Binnen 2 jaar	13.6%	Afhankelijk van het woningaanbod	31.8%
2 tot 5 jaar	22.7%	Weet ik niet	31.8%

25. Wat is de reden dat u wilt verhuizen? (1/2)

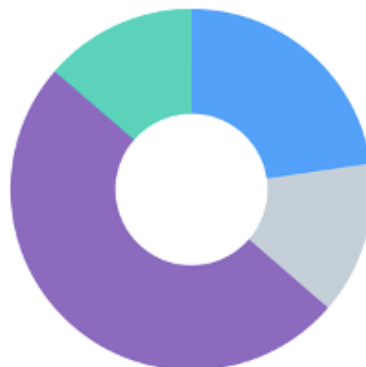
22

25. Wat is de reden dat u wilt verhuizen? (2/2)

22

26. Gaat uw voorkeur uit naar een bestaande woning of een nieuwbouwwoning?

Observaties

Totaal

22

Bestaande woning	22.7%	Geen voorkeur	50.0%
Nieuwbouwwoning	13.6%	Weet ik niet	13.6%

27. Wat vindt u van het huidige aanbod van woningen in de gemeente Ameland? (Meerdere antwoorden mogelijk)

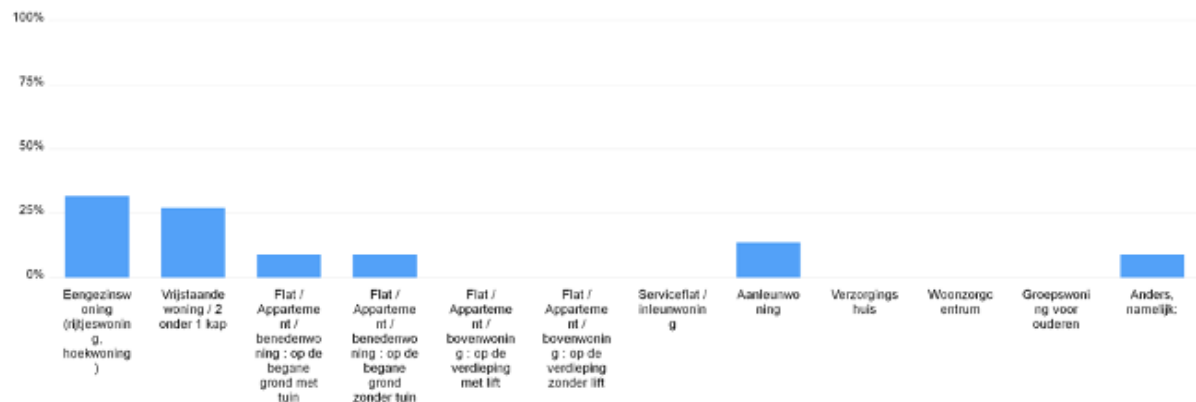

Observaties

Totaal

22

28. Welk type woning zoekt u?

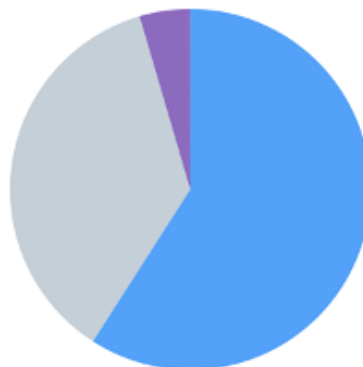

Observaties

Totaal

22

29. Hoeveel slaapkamers moet de door u gewenste woning hebben?

Observaties

Totaal

22

1-2 slaapkamers

59.1%

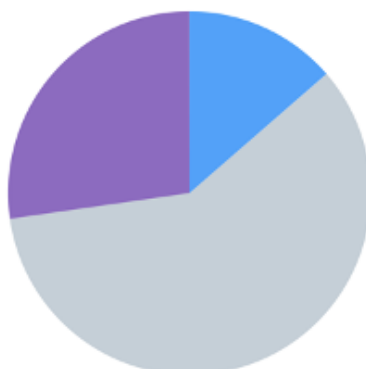
3-4 slaapkamers

36.4%

5 of meer slaapkamers

4.5%

30. Hoe groot dient de woonkamer te zijn?

Observaties

Totaal	22
10-15 vierkante meter	13.6%
15-25 vierkante meter	59.1%
25 vierkante meter of meer	27.3%

31. Stel er komt geen woning beschikbaar die volledig voldoet aan uw wensen, wat doet u dan? (Meerdere antwoord mogelijk)

Observaties

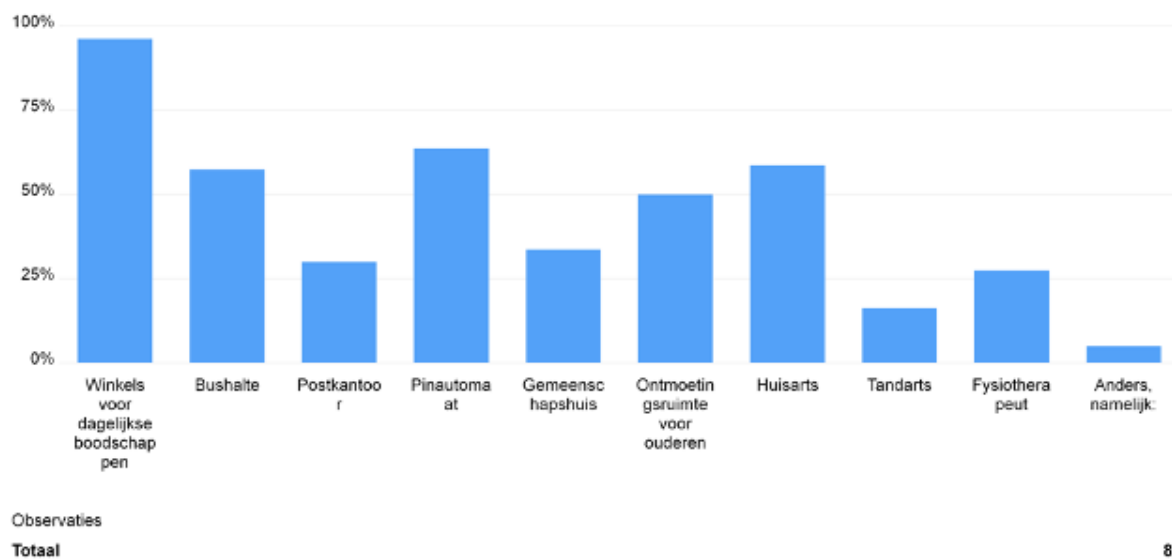
Totaal	22
---------------	-----------

32. Waarom wilt u niet verhuizen? (Meerdere antwoorden mogelijk).

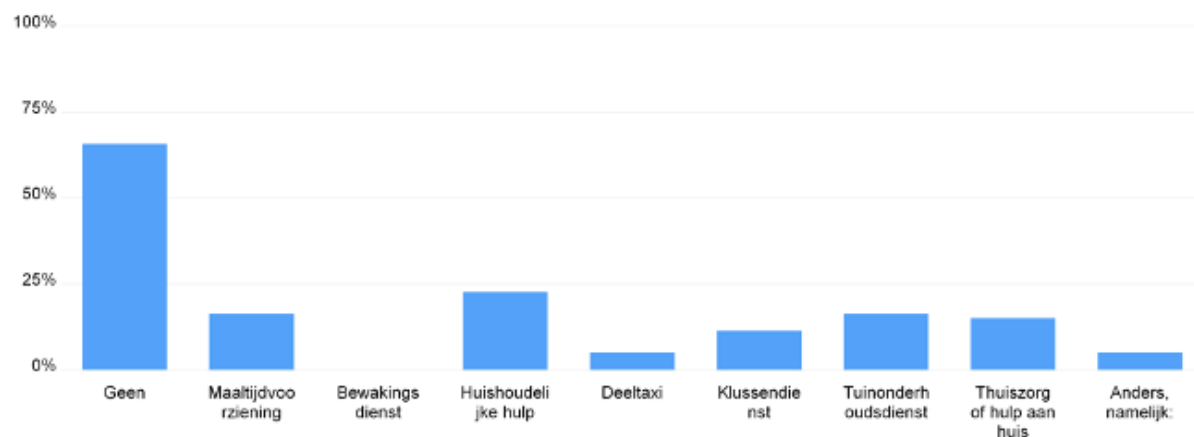
58

33. Welke 5 voorzieningen dienen minimaal aanwezig te zijn in het dorp / buurt waar u woont?

80

34. Hieronder staan enkele voorzieningen. Van welke voorzieningen denkt u mogelijk de komende 5 jaar gebruik te gaan maken/of blijven maken? (Meerdere antwoorden mogelijk)

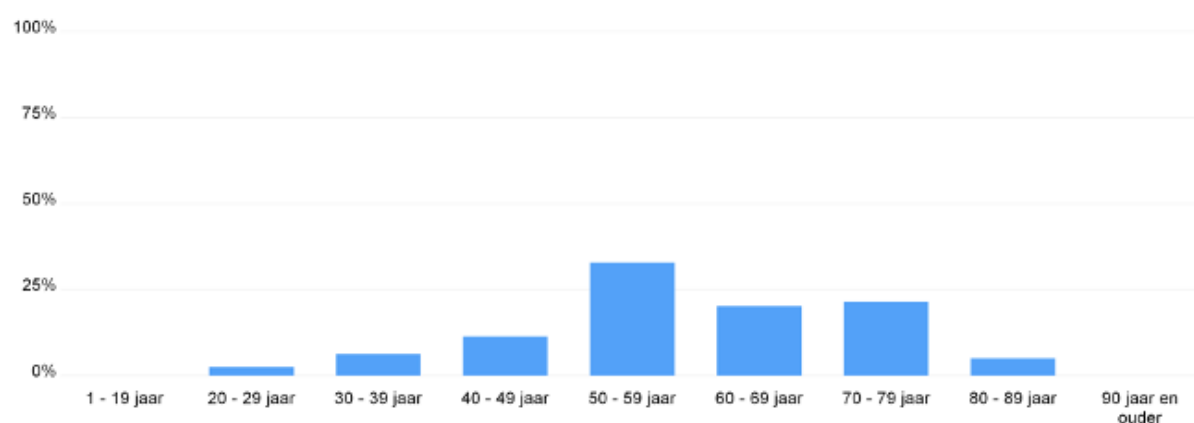

Observaties

Totaal

79

35. Wat is uw leeftijd?

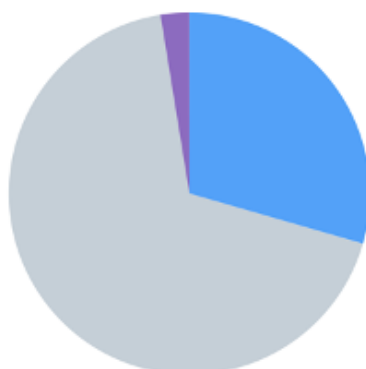

Observaties

Totaal

79

36. Wat is uw geslacht?

Observaties

Totaal

- Man
- Vrouw
- A

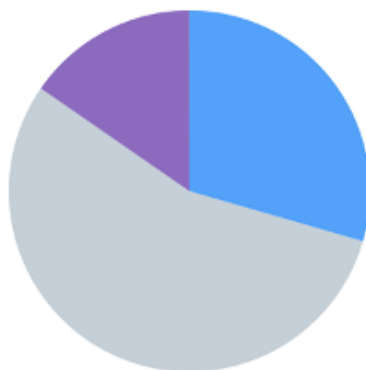
78

29.5%

67.9%

2.6%

37. Hoe is uw huishouden samengesteld?

Observaties

Totaal

- Ik woon alleen
- Ik woon samen met partner
- Anders, namelijk:

78

29.5%

55.1%

15.4%

Bijlage 3: Transcript interview gebiedsteam Ameland en interviewschema

Transcript Interview gebiedsteam Ameland

Sprekers:

Emma Toussaint = E

Berber = B

Respondent 1 = R

Kleurcodering:

Wonen de oudere Amelanders in een te grote woning?	
Sluit de huidige woonvisie/-beleid aan bij de woonwensen van 50-plussers op Ameland?	
Welke factoren spelen een rol bij de keuze van Amelanders (50+) om al dan niet te verhuizen?	

Informatie: Dit interview is afgenomen door een onderzoeksgroep. Niet alles binnen dit interview is relevant voor mijn onderzoek over de woonwensen van 50-plussers op Ameland. Daarom is alleen een transcript gemaakt van het voorstellen tot aan het relevante gedeelte voor mijn onderzoek.

Emma en Berber stellen zich voor.

R: Zal ik mij nog even voorstellen? Ik ben Respondent 1, ik heb mijn eigen adviesbureau en ik word ingehuurd door de gemeente en ik ben coördinator van het gebiedsteam. Mijn achtergrond is, ik ben van oorsprong verpleegkundige. Wij zijn verantwoordelijk voor verschillende beleidsterreinen. Dus ook verslavingszorg, voor kwetsbaren, WMO. Heel breed terrein waar we wel een betekenis in hebben. Wij werken heel nauw samen met sociale zaken, daar hebben we veel raakvlakken mee met kwetsbare jongeren. Wat betreft de mensen die ver van de arbeidsmarkt afstaan, hebben vaak meer problemen dan alleen financiële problemen. Verder hebben wij regelmatig afstemming met thuiszorg en de stelp. Ook hebben we nauwe samenwerking met scholen en met de jeugdgezondheidszorg. Dus de lijntjes zijn hier altijd heel kort. Dat scheelt, dat is anders dan op vaste wal. We weten elkaar altijd te vinden. Dat is makkelijker. Ook als het om jullie onderzoek gaat.

Vanaf minuut. 26:

E: Vanuit woningcorporatie was het ook wel een belangrijke vraag die ze graag onderzocht wilden hebben op het eiland. Omdat er dus nog heel veel ouderen in grote huizen wonen. En daardoor de doorstroming van de huizenmarkt een beetje in de knel komt. Omdat er dus veel ouderen wonen en er niet genoeg plek is voor jongeren die er bijvoorbeeld zouden willen wonen. Die hadden ook de vraag van: hoe kan je ouderen stimuleren om toch naar een soort woonvorm te verhuizen.

R: Een stukje van: als iemand bijvoorbeeld in een groot huis woont die heeft meer beschikking tot zorg. Aan de ene kant wil men ze uit de huizen hebben maar aan de andere kant bieden we de zorg om thuis te blijven wonen. Afhankelijk van de grootte van de woning wordt het aantal uur thuiszorg afgegeven. Er zijn ook best gemeentes die standaard bijvoorbeeld 1,5 uur thuiszorg hebben.

E: Dus eigenlijk zeg je daarmee het mogelijk wordt gemaakt om dit in stand te houden. Dat is wel een goeie en ook erg logisch.

R: Het is voor ouderen ook altijd verschrikkelijk om te moeten verhuizen omdat ze afstand moeten doen van dierbare dingen. Dat valt niet mee.

B: Dat komt er ook nog bij kijken.

E: Ook wel emotioneel als je er altijd hebt gewoond.

R: Ja natuurlijk, en je hebt je familie en kennissen om je heen.

E: Zijn er volgens jou voldoende andere soort van woonvoorzieningen die dat kunnen opvangen?

R: Soms is er een aanleunwoning bij de stelp. Dat gaat met ups en downs. Nu zitten er weer jongeren in. Moet er een oudere in dan blijven de jongeren nog veel langer zitten.

B: Ja dat is zo.

R: Dus dat is een nadeel.

E: Die zetten ze erin omdat het anders leeg zou staan, maar het is natuurlijk nog steeds bedoeld voor ouderen. Maar die worden er niet uitgezet als er wel een oudere in wil/moet. Lastig is dat.

R: Het blijft altijd een strijdbaar punt. Het is moeilijk bij een krappe woningmarkt

E: Dat is ook heel erg omdat je op z'n eiland zit. Er is niet meer ruimte. Of je moet nieuwe dingen gaan bouwen maar dat kost ook weer erg veel geld.

R: Hebben jullie vast ook geconstateerd: De vergrijzing is op komst. Alle 665plussers komen naar het eiland. De woningen van boven de 3,5 ton gaan allemaal naar deze groep. Het vergrijs hier dus ook. Als we kijken naar iedereen gelijke rechten, en de WMO is voor iedereen toegankelijk. Er zit geen drempel meer in, het ouderenbeleid moet wel aangepast worden op deze doelgroep.

E: Dat je de WMO-voorziening eventueel inkomensafhankelijk kunt maken.

R: Er moet wel een creatieve oplossing komen omdat de vergrijzing eraan komt.

E: En dat is ook wel heel erg de vraag van de gemeente. De aanleiding is gewoon de vergrijzing. Die vraagt zich af hoe we de grote hoeveelheid ouderen tot 2040 het groeit met meer dan 50% ofzo, wat er dan anders zou moeten. Zij vinden dit lastig en dit blijft ook lastig.

E: de 65plussers op Ameland krijgen voorrang op de woningmarkt. Dan de nieuwelingen.

R: eigenlijk wel, je moet economisch gebonden zijn om hier een huis te kunnen krijgen of binding hebben met. Er zijn familieleden die zeggen ik wil mijn vader en moeder hierheen halen omdat ze het niet meer redden. Dan krijgen ze een mantelzorgwoning. Als iemands erf groot genoeg is om een mantelzorgwoning op te zetten, dan mag je dat zonder toestemming doen.

E: Dus op deze manier stimuleer je dat ouderen hierheen komen eigenlijk. Dat is ook weer niet helemaal de bedoeling volgens de gemeente.

R: Als ze het erfbeleid aanpassen is er niks aan de hand.

E: Dat is niet het geval. Er hangen veel regeltjes aan vast, maar we zien een trend dat er veel regeltjes aan verbonden zijn waardoor dingen gestimuleerd worden.

R: Aan de ene kant bespaart het ook weer, ze hoeven geen indicaties uit te geven. Het is wel aantrekkingskracht. En die kracht is dat de oude amelanders 65 plus hier graag willen blijven.

E: op die manier nemen ze dus ook een groter huis in beslag.

R: Dat zie ik ook wel: een echtpaar die een neef een huis heeft nagelaten, dan zoeken ze een bestemming. Je zou kunnen zorgen dat de vrije markt wat minder toegankelijk wordt. 3,5 ton naar 5 ton bijvoorbeeld. Economisch verbonden zijn ze.

E: maar er zijn jonge gezinnen waarvan beide ouders werken zijn dan toch ook verbonden met het eiland?

R: Klopt, ja, alleen die zitten vaak niet in de groep waar ze zoveel verdienen om een huis van 3,5 ton te kopen. Die zijn er bijna niet. Dat kan je je bijna niet voorstellen. Als je kijkt naar wie een huis van 4 ton kan betalen. Die goed betaalde banen zijn er niet. Het is allemaal

parttime fietsverhuur of horeca en zorg. Hooguit in de bouw, maar hier lukt het ook niet. Mijn dochter zit in de bouw, die is projectleider van een project waar ze 375 woningen neerzetten.

E: Dat is wel een belangrijke trend die daar gaande is. Dat veroorzaakt wel veel voor op de huizenmarkt. De toeristenindustrie zijn vaak wat praktischere banen.

R: het is geen klacht, als ik kijk naar een baan hier bij de gemeente, wordt over het algemeen lager betaald dan een gemeente aan vaste land.

E: Waardoor komt dat?

R: Geen idee, heeft te maken met de schalen etc. Heeft ook te maken met het aantal inwoners. Ameland heeft gewoon weinig inwoners.

B: Dat is ook het verschil wat je weer ziet.

R: Het is geen klacht, maar een constatering. De mensen zijn hier minder rijk dan op vaste land. Daarom wordt hier veel verhuurd zoals garageboxen. Dat is niet uit luxe maar uit noodzaak. Ik denk jongens het wordt hier alleen maar duurder en duurder en duurder en het is alleen toerisme. Het wordt een soort elite eiland met een paar werkenden en verder alleen maar toerisme.

E: En dus veel ouderen.

R: Ja, maar dat zijn mensen met geld die deze kant opkomen. Daar zullen we meer op in moeten spelen. Amelanders die het hier altijd verdiend hebben daar zullen we voor moeten zorgen. Maar die zitten dus nog wel in grote huizen. Iemand zit bijvoorbeeld in een huis, zijn lievelingshuis, ik kan wel voorbeeld noemen: mensen wonen in een mooie woning, op leeftijd, wonen op de benedenverdieping. Het is een groot huis. Rond de 70 zijn ze. Hij is rolstoelafhankelijk. Ze hebben dus de garage omgebouwd tot slaapkamer. Gevraagd of t betaald wordt uit WMO. Waarom hebben ze het hier wel voor elkaar gekregen? Dan kijken we altijd naar maatwerkvoorzieningen. Er is geen alternatief. Er zijn amper aangepaste woningen op het eiland. Ik kan niet zeggen: u heeft met een jaar een passende woning. Het is dus noodzaak dat we die grote woningen dus ook aanpassen.

Daardoor wordt de woning meer waard. Daar zou anders naar gekeken moeten worden. Daardoor stijgen de woningprijzen dus nog meer. Ik zie nog wel een mogelijkheid voor de jongeren: die ook 1gezinswoningen vasthouden met bijvoorbeeld een beperking. Die zouden naar een tiny-house kunnen om ruimte op de woningmarkt te maken. Er is veel groen, en dus ruimte om daar iets mee te doen. De jongeren met een handicap die in 1 gezinswoning wonen krijg je er niet meer uit.

E: Dat kan eigenlijk niet anders?

R: Nee die krijg je er niet uit, die wonen in een huis waar een heel gezin in kan.

E: Dat vind ik wel bijzonder hoe dat kan. Dat er dan niet eerder onderzocht wordt door een woningbouw wat er anders kan.

E: Een jongen uit ons team richt zich dus helemaal op de huizenmarkt, die doet net iets meer in opdracht van woningcorporatie, zon tip wat je nu geeft over tiny houses is ook zeker nuttig voor hem.

Interviewvragen

Zorg:

1. Waar denkt u aan als ik zeg; ouderenzorg? (Wat is dat volgens u/hoe ziet dat eruit?)
2. Hoe kijkt u naar de ouderenzorg op het eiland in zijn algemeen?
3. Zijn er bepaalde opvattingen over de ouderenzorg (of onderdelen daarvan) die heersen op het eiland?
4. Weet u welke professionals er op het eiland zijn voor kwetsbare thuiswonende ouderen (65+)?
5. Wat gaat er goed in de ouderenzorg?
6. Ervaart u knelpunten in de zorg voor thuiswonende kwetsbare ouderen (65+)?
7. Wat zou u anders willen zien in de toekomst met betrekking inzet zorgprofessionals?

Wonen

8. Hoe zou u willen wonen in de toekomst?
9. Ouderen blijven steeds langer thuis wonen. Wat is daarvoor volgens u de reden?
10. Hoe denkt u over de Stelp? (Meerwaarde)
11. Wanneer zou u verhuizen naar een aparte woonvorm voor ouderen? (Door: wat houdt u tegen?)
12. Bent u bekend met het anker en het noorderlicht? (Zou u daar heen gaan/ hoe denkt u daar over?)
13. Als het niet meer zelf kan zou u dan hulp inschakelen van een bekende of een onbekende (thuiszorg?) (Voor wat voor taken?)

Bijlage 4: Artikel in nieuwsbrief Ameland

Denkt u met ons mee over de toekomst van ouderenzorg in de thuissituatie op Ameland?

In opdracht van gemeente Ameland doen wij, vier studenten van de Hanzehogeschool Groningen, onderzoek naar de toekomst van ouderenzorg in de thuissituatie op Ameland. Door de vergrijzing neemt de druk op de ouderenzorg in de toekomst fors toe. Daarom is het van groot belang om te kijken naar manieren hoe de ouderenzorg in de thuissituatie in combinatie met de zorg in het nieuw te bouwen verpleegcentrum toekomstbestendig kan worden vorm gegeven. Samen met u willen we kijken naar wat de behoeften zijn voor de ouderenzorg en huisvesting. Waar liggen de knelpunten, wat is er gewenst qua zorg op het eiland en wat zou nog beter kunnen? Het gaat om interviews van ongeveer drie kwartier tot maximaal een uur. Vanwege de coronamaatregelen organiseren we dit veilig online. Het maakt niet uit hoe oud u bent voor het interview, wel is het van belang dat u op Ameland woont. Voor meer informatie of deelname neemt u contact met één van ons op via: Annie Leijenaar 0653575654, a.g.leijenaar@st.hanze.nl of Emma Toussaint, 0638421711. Ook zou u ons ontzettend helpen met het invullen van onze korte enquête. Deze enquête duurt ongeveer 20 minuten en kunt u invullen via: <https://edu.nl/wbmwc> Alvast bedankt!

Bijlage 5: Bijdrage aan Facebook-groep (Reminder)

Dit bericht is identiek aan bovenstaande nieuwsbrief. Echter is via Facebook gebruik gemaakt van een Reminder:

Steven Bults heeft een link gedeeld.
17 november 2020 · 🌐

REMINDER:
Voor iedereen die op Ameland woont en onze enquête nog niet heeft ingevuld. Zou u dit alsnog willen doen? u helpt ons hier enorm mee en het is belangrijk voor Ameland! Klik op onderstaande link:

[SURVEYS.ENALYZER.COM](https://surveys.enalyzer.com)
Could you take a moment to fill out this survey?
Build your own beautiful, professional, and mobile-friendly survey with Enalyzer for FREE. Create a free account and get started today!

 1

 Leuk Opmerking plaatsen

 Schrijf een opmerking...